

DE

DELAVSKA ENOTNOST

27. febr. 1971 — št. 8 — L. XXVIII

pravi naslov za denarne zadeve ljubljska banka

V OKVIRU

Zahteva, naj bi poslovne prostore prenesli v neposredno upravljanje tistih delovnih organizacij, ki jih uporabljajo, je že zdavnaj dobila brado. Res je tudi, da so i. z. leteli na gluha ušesa vsi dokazi prizadetih, kako zelo je krivičen zakon do trgovine, obrti in gostinstva, ko je dal pravico do upravljanja z lokali stanovanjskim podjetjem in ne neposrednim uporabnikom.

Se bi komu zdelo zelo smešno, če bi vprašali: ko

Ja, taka je zadeva!

Pa še drugačna. Ni tako dolgo, kar so predstavniki ljubljanskega brivsko-frizerskega podjetja zagnali vik in krik. Velja priznati, da niso bili neupravičeno glasni: oni in delavci iz obrata Modnih oblačil so dobili ultimativno odpoved prostorov v središču mesta, kjer da je lokacija bolj primerna za predstavništvo nekega drugega podjetja! Tistemu pa, ki je odločbo podpisal, je bilo očitno le malo mar, kaj bo z

DŽUNGLA NA ASFALTU

liko tovarn plačuje najemnino za svoje proizvodne prostore?

Res, nesmisel! Saj gre vendar za njihova osnovna sredstva! V našem samoupravnem sistemu pa upravlja s proizvodnimi sredstvi tisti, ki na njih dela. Je tako zapisano v ustavi? Je! Je tako tudi sicer?

Figo! Kje trgovci delajo? Kajpak — v trgovini! Torej je trgovina prostor, kjer se odvija delovni proces trgovcev. Ja, je! Potemtakem sodijo tudi lokali med osnovna sredstva trgovine, obrtniški lokali med osnovna sredstva obrtnikov, gostinski lokali pa med osnovna sredstva gostincev?

Dve figi! Ne da bi posebno brskali po zakladnici številke tole: od osnovnih sredstev, ki jih uporablja slovenska trgovina za svojo dejavnost, upravlja sama le s približno 30 %, medtem ko ima kar 70 % osnovnih sredstev v najemu. Za teh 70 % formalno tujih osnovnih sredstev, dejansko pa še kako njihovih, odštejejo trgovci kakih 60 milijonov N-dinarjev na leto iz svojih amortizacijskih skladov.

52 delavci iz teh lokalov, ki bodo najkasneje v treh mesecih morali oditi drugam, še najbolj verjetno pa na cesto...

Danes pa smo spet lahko slišali, da je trgovsko podjetje „Izbira“ dobilo za trgovino na Titovi cesti naslednji ultimat: ali plačajte nekajkrat višjo najemnino ali pa izpraznite lokal!

Ljubljanski trgovci pripovedujejo, da znaša najemnina za lokale v starem delu mesta od 50 do 150 dinarjev za kvadratni meter, pri tem pa je pogoj za uspeh pri licitaciji še to, da kljub tolikšni najemnini za svoj strošek adaptiraš lokal.

Pravcata džungla na asfaltu. Če hočeš imeti, preplačaj. Preplačaj enkrat, dvakrat, petkrat, tudi devetkrat višjo najemnino! In kdor čez čas ponudi dinar več, je s tem očitno kupil pravico, da te mirne duše sune — no ja, veš se kam!

Sicer pravijo, da vicev z brado ni lepo ponavljati. Ja, res ni lepo — greh pa tudi ne, še zlasti, če so vedno bolj aktualni!

BOJAN SAMARIN

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1

Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

ŽELEZNIČARJI O AKTUALNIH PROBLEMIH TRANSPORTNEGA TRŽIŠČA

Za enakopravne odnose

To, da še nismo izoblikovali politike razvoja prometa kot gospodarske panoge, pomeni glavni vzrok za njeno vsesplošno zaostajanje

Kot smo poročali v eni prejšnjih števil našega lista, je konferenca sindikalne organizacije ZZTP Ljubljana na svoji prvi seji razpravljala tudi o aktualnih problemih transportnega tržišča. Tako so železničarji na tem posvetu ugotovili in opozorili, da promet predstavlja del narodnega gospodarstva in ga je zato treba enakopravno obravnavati. Družbena skupnost in gospodarstvo v praksi tega načela ne upoštevata, zato promet kot celota in železnica še pose-

bej v našem gospodarstvu še ne zavzemata ustreznega ekonomskega in družbenega položaja.

V razpravi na seji konference sindikata ZZTP Ljubljana smo lahko slišali, da so sedanje razmere posledica dejstva, da v naši družbi doslej še nismo izoblikovali politike razvoja prometa kot celote. Zaradi tega pa so trenutne in dolgoročne rešitve nepopolne, pogosto neracionalne, njih posledice na posamezne dejavnosti prometa in na gospodarstvo kot celoto

pa sila različne. Dolgoletna neustrezna prometna politika je na ta način ustvarila zelo različ-

čen položaj posameznih prometnih panog.

(Nadaljevanje na 2. str.)

KLI
LOGATEC

VAM NUDI
KVALITETNA
OKNA
BALKONSKA VRATA
ROLETE

Ljubljana z novega zornega kota

FOTO: A. AGNIČ

Začela se je javna razprava

Tudi v sindikatih o idejno-političnih vprašanih vzgoje in izobraževanja

Na Slovenskem začinjamo široko razpravo o idejno političnih vprašanih vzgoje in izobraževanja. Teze za to razpravo je pripravila posebna delovna

skupina pristojne komisije Centralnega komiteja ZKS. Po javni razpravi, ki naj bi presegla kroge članstva ZK, seveda pa tudi kroge prosvetnih delavcev, bo

predvidoma že v marcu ta vprašanja obravnaval Centralni komitej ZKS.

Komisija republiškega sveta ZSS za izobraževanje, znanost in kulturo in pododbor za šolstvo pri republiškem odboru sindikata delavcev družbenih dejavnosti sta razpravljala o težah minulo sredo. Ugotovili so, da gre za pomembne družbene opredeljene dosežene ravni in

nadaljnega razvoja področja vzgoje in izobraževanja, pa tudi za sočanje lastnih izkušenj z razvojnimi tokovi drugod po svetu. O tem, koliko so pri tem avtorji tež uspeli, pa so menili, da vsa stališča v tezah še niso povsem usklajena, o nekaterih vprašanih so še nedorečena, vsebujejo tudi nekaj kompromisov, ki se jim na tej stopnji (Nadaljevanje na 2. str.)

marketing

PODJETJE ZA POSLOVNE IN TRŽNE USLUGE
LJUBLJANA, CANKARJEVA 7/1
Poštni predal 01-460, telefon 21-574, 24-760

Na zadnji razširjeni seji pododpora za zdravstvo in socialno varstvo mestnega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Ljubljana so razpravljali o družbenem dogovoru o izhodiščih za izvajanje in financiranje zdravstvenega varstva v letu 1971. Ob tem je tekla razprava tudi o izhodiščih za sklepanje pogodb, ki jih je sprejela skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev v Ljubljani. Razen teh problemov, ki so sedaj v središču pozornosti, saj je začetek leta in mnogi zdravstveni zavodi pogodb še niso sklenili, se je v zdravstvenih zavodih nakopičilo še mnogo vprašanj, ki zadevajo financiranje v tem letu. Pododbor za zdravstvo in socialno varstvo mestnega odbora sindikata družbenih dejavnosti pripravila tudi seminar za člane vodstev osnovnih organizacij sindikata in konferenc sindikata zdravstvenih zavodov.

NA LINIJI
323-554

KOPER

Ta teden je vrnila obisk obalnim sindikatom delegacija reških sindikatov. Ob prvem srečanju, ki je bilo oktobra lani na Reki, so se dogovorili za tesnejše sodelovanje in izmenjavo izkušenj pri vseh tistih vprašanjih, ki so sorodna za obmorska področja, to pa so vprašanja storitvenih dejavnosti in zasebne obrti, turizma, luškega gospodarstva, sodelovanja s tržaskimi sindikati ter vprašanja osebnega in družbenega standarda delavcev.

C. K.

RAVNE NA KOROŠKEM

V spremstvu predsednika ravnenskih sindikatov, Alojza Jeharta, je minuli teden obiskal Zavod za delovno usposabljanje mladine v Crni na Koroškem predsednik republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Vinko Kastelic. S predstavniki izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata in vodstva zavoda se je pogovarjal o prizadevanju zaposlenih ter o prizadevanjih velikega števila zaposlenih, da si z dopolnilnim šolanjem pridobijo potrebno strokovno izobrazbo. (ma)

ZAGREB

Izmenjava mnenj

Minulo sredo popoldne so se v Zagrebu stali predstavniki republiških svetov Zveze sindikatov Hrvaške in Zveze sindikatov Slovenije. Namen tega razgovora je bil izmenjati spoznanja, ki so se izoblikovala o nadaljnji graditvi sindikatov v skladu s spremenjenimi družbeno-ekonomskimi odnosi ter predvidenimi spremembami našega političnega sistema. Predstavniki obeh vodstev so razpravljali predvsem o nalogah republiških organizacij sindikatov in o tem, kakšna naj bi bila v bodoče vloga sindikalne organizacije na ravni federacije.

Dogovor o nadaljnjem delu

Predsedstvo RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti o samoupravnem in družbenem dogovarjanju

Člani predsedstva RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije so minuli teden razpravljali o merilih, ki naj bi bila skupni dogovor za to, kdaj so delovne organizacije družbe-

nih dejavnosti upravičene do oprostitve obveznosti po zveznem zakonu, ki določa limit glede povečanja osebnih dohodkov. (Izdela merila objavlja mo na 8. strani).

Razen tega so se na seji predsedstva dogovorili o nadaljnjih nujnih nalogah v zvezi z zakonom o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Sprejeli so sklep, da bodo do prve polovice marca, ko naj bi bila plenarna seja tega sindikata, pripravili osnutek normativnega akta, v katerem bodo v samem sindikatu raz-

mejili pristojnosti, ki naj jih imajo sindikati pri dajanju soglasja glede samoupravnega sporazumevanja po posameznih dejavnostih. Člani predsedstva so pustili odprto vprašanje, ali naj bi sklenili enega ali več splošnih družbenih dogovorov. Do plenarne seje bodo namreč povprašali za mnenje o tem posamezne prizadete skupnosti in združenja ter bodo na osnovi teh razgovorov izoblikovani predlog predložili plenumu.

V. S.

inles ribnica

PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

Začela se je javna razprava

(Nadaljevanje s 1. str.)

družbeno-ekonomskega razvoja očitno še ni mogoče povsem izogniti.

Naloga ZK seveda ni iskati konkretne rešitve. V pripravi je že dokument o nadaljnjem razvoju vzgoje in izobraževanja, ki ga bo sprejela slovenska skupščina, pripravljajo se konkretna stališča za petletni in petnajsetletni razvojni program na Slovenskem. Naloga ZK pa vsekakor je, da poskuša poenotiti poglede na razvoj vzgoje in izobraževanja v njuni zasnovi in medsebojni odvisnosti in tudi povezanosti z vsem preostalim družbenim razvojem. Ta poenotenost pogledov, ki je je bilo v preteklosti gotovo tudi v Sloveniji vse premalo, je nujen pogoj za uspešno izvedbo številnih konkretnih akcij, ki naj področje vzgoje in izobraževanja postopno, a hitreje kot doslej, vodijo k ciljem naše samoupravljavske družbe.

V razpravi na sindikatih smo slišali mnenja, da bi bilo vendarle pravilne vključiti v to razpravo tudi problematiko višjih in visokih šol, ki je teze ne

obravnavajo, ker gre za povezan in enoten kompleks vprašanj — iskanje vzrokov za velik osip v obvezni šoli, socialna diferenciacija. Ugotavljali so tudi, da bi teze morale zajeti vse resnične vzroke za velik osip v osnovni šoli, tako tiste, ki so v šolstvu, kot tiste izven njega. Problem vzgoje v šoli je pravilno poudarjen, saj ni tako nerazširjeno mnenje, da je šola tista, ki naj daje predvsem znanje, vzgoja pa se tako porazdeli tudi med druge, starše, družbeno okolje ipd. Ob tem se je treba resno zamisliti, da je ob 41 % zaposlenih slovenskih žena komaj 13,2 % otrok v varstvu. Mnogo bolj občutljivi bi tudi morali biti do stališč o neangažirani šoli in do liberalnih stališč ne le glede svetovnonazornih vprašanj, pač pa tudi do vprašanj, ki zadevajo našo konkretno družbo. Glede materialnih sredstev pa so ugotavljali, da je bil sicer storjen velik družbeni napor v zadnjih letih — maso sredstev smo v treh letih podvojili, a precizneje bi se morali izreči o tem, ali je sanacija šolstva v resnici izpolnjena. Manjka med

drugim tudi vpogled v podatke, kaj se je v zadnjih treh letih zgodilo z deležem za šolstvo v narodnem dohodku.

SONJA GAŠPERŠIČ

VPRAŠANJE:

Ko sem pred sedmimi leti prejel od podjetja, v katerem delam, stanovanje, sem prepustil podjetju v razpolaganje svoje dotedanje stanovanje, čeprav je bilo le-to manjše od tistega, ki mi je bilo dodeljeno. Ker imam v podjetju precej nizke osebne dohodke, želim prenehati z delom in se zaposliti drugje, vendar mi podjetje ne da privolitve za sporazumno prenehanje dela, tako da bom moral ali samovoljno prenehati z delom ali pa delovno razmerje odpovedati. V tem primeru bom seveda izgubil stanovanje, ki mi je bilo dodeljeno, zato me zanima, ali imam pravico vsaj pri izselitvi zahtevati tako stanovanje, kot sem ga prepustil podjetju, ko mi je dodelilo novo stanovanje.

ODGOVOR:

Primer, kot ste ga opisali v svojem vprašanju, zakon o stanovanjskih razmerjih izrecne ne ureja, ker določa le, da mora delovna organizacija, kadar odpove stanovanjsko pogodbo, v smislu čl. 63 odst. 1. zakona delavcu ob izselitvi zagotoviti najnujnejše prostore. Sodišča pa so v podobnih primerih odločila, da mora podjetje delavcu, ki je odstopil svoje stanovanje, pri izselitvi zagotoviti vsaj tako stanovanje, kot ga je prepustil delovni organizaciji v zameno za novo stanovanje.

VPRAŠANJE:

Od 11. 4. 1941 do 1. j. nija 1942. leta sem bil kot jugoslovanski vojak v nemškem vojnem ujetništvu. Nato sem se zaposlil in delal na prejšnjem delovnem mestu do 7. 7. 1943, ko sem bil prisilno mobiliziran v nemško

Za enakopravne odnose

(Nadaljevanje s 1. str.)

KAKO POPRAVITI TISTO, KAR MOTI?

Železničarji predvsem sodijo, naj bi čimprej začeli odpravljati anomalije v položaju transportnih panog in da bi torej po tej poti začeli oblikovati bodočo politiko razvoja transporta v vseh njenih sestavinah, všteti politiko vlaganj nasploh. Prednost naj bi priznali vsem tistim projektom in nalogam, katerih uresničitev bi bila koristna za gospodarstvo in družbo kot celoto.

V zadnjih letih se je močno razvil cestni transport blaga. Po razpoložljivih podatkih je poprečna prevozna pot pri nekaterih transportnih podjetjih že presegla 400 km, medtem ko na železnici dosega komaj 245 km! Ker železnica „mora“ prevažati vse, kar od nje zahtevajo, to pomeni, da vozi predvsem slabše tarifirano blago in pri njem, računajoč ceno na tonski km, dosega polovico nižjo ceno kot cestno transportna podjetja, ki tovor lahko izbirajo. Temu se pridružuje še neenakopravnost glede obveznosti železnice in transportnih podjetij pri vzdrževanju objektov infrastrukture. Podatki na primer razkrivajo, da datatve za uporabo javnih cest pri cestnotransportnih podjetjih dosegajo največ 8 % prodajne cene njihovih uslug, medtem ko mora železnica v ta namen uporabiti kar 27 % dohodkov od tarif. Da bo mera polna, si oglejmo še naslednji podatek: medtem ko slovensko gospodarstvo v poprečju oblikuje za polovico višjo amortizacijo, kot pa je njen predpisani minimum, lahko železnica v svojo ceno vkalkulira le tretjino ekonomske potrebne amortizacije.

Po drugi strani pa železničarji ugotavljajo, da se vedno najdejo sredstva za razvoj nekaterih naših pristanišč, ki so prave povezave z zaledjem in še nimajo mednarodnega števila, da pa hkrati druga pristanišča, ki te pogoje izpolnjujejo in za katerih razvoj je železnica neposredno zainteresirana, zaradi velikih težavami izpolnjujejo svoje načrte za modernizacijo. Zaradi tega pa je železnica v več prizadeta. Ker naša pristanišča niso dograjena, so tudi njihove usluge veliko dražje kot pa bi smele biti. Značilen primer luke v Bakru, kjer cene storitev skoraj še enkrat višje od tistih v Hamburgu. Medtem ko je pomorska voznina do Bakra tudi do 30 % nižja od tiste, ki velja za Hamburg, te prednosti — zaradi morebitnega večjega tranzita — železnica ni deležna. Še več: zaradi predragih luških storitev gospodarstvo pritiska na železnico, da znižuje vozne, ki pa so najnižje v Evropi. Za primerjavo naj služi podatek, da so zahodnonemške tarife za 73 % višje od naših avstrijske za 57 %, francoske za 51 % in italijanske za 70 %, čemer pa te železniške uprave prejemale državno dotacijo, medtem ko jugoslovanske železnice poslujejo na gospodarskem računu.

NOČEJO PRIVILEGIJEV, AMPAK ENAKOPRAVNOST

Že na osnovi teh podatkov razumljivo, zakaj se železnice potegujejo za spremembe, naj bi tudi njihovi panogi zagotovile vsaj približno enake pogoje gospodarjenja, kot veljajo za preostalo gospodarstvo. Če vedajoč se posledic, ki bi lahko povzročilo uresničevanje njihovih zahtev, niti ne vztrajajo, da bi naj vse probleme rešili preko noči. Zdi se, da za njihovo povišanje železniških tarif predvsem pa utemeljitev te ukrepa, že pomeni enega prvih korakov k temu cilju.

Standard mora rasti

Posvet o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov v Ljubljani

Ljubljanski mestni odbor sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije je minuli teden priredil v Ljubljani posvetovanje o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Posvetovanja so se udeležili med drugim tudi predstavniki mestnih in področnih odborov tega strokovnega sindikata iz vse Jugoslavije.

Da bi pospešili samoupravno in družbeno dogovarjanje o delitvi dohodkov in osebnih dohodkov je po

mnemu udeležencev posvetovanja potrebno najprej urediti vprašanje, kot denimo: kdo lahko da pobudo, da se začne postopek dogovarjanja, kakšen naj bo postopek za sprejemanje dogovorov, v katerih primerih je dogovor obvezen ter na kakšen način lahko posreduje družbeno-politična skupnost, če do dogovora ne pride ali če je dogovor kršen. Prav tako je treba določiti tudi sankcije za neuresničevanje dogovorov.

Udeleženci posvetovanja so tudi poudarili, naj družbeno usmerjanje delitve dohodka in osebnega do-

hodka temelji na načelu, da delovne organizacije zagotavljajo banje osebnih dohodkov v skladu z visnostjo od rezultatov dela. Tako bi morali pri tem zagotoviti ustrezno akumulacijo, dogovoriti najnižjo raven osebnih dohodkov, zmanjšati neutemeljene razlike osebnih dohodkov med delavci enakih kvalifikacij ob enakem delovnem učinku, ki pa so zaposleni različnih delovnih organizacijah, politiki delitve osebnega dohodka treba upoštevati tudi naraščanje delovnih stroškov, da bi tako standard delavcev stalno naraščal.

J. B. — PERNIC

ODGOVOR:

1. odstavek 163. čl. temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju določa, da se ne štejejo v pokojninsko dobo obdobja od 6. 4. 1941. leta do 5. 1945. zavarovanca, ki je med narodnosvobodilnim bojem z orožjem aktivno sodeloval na strani okupatorja ali njegovih pomagačev ali je bil organizator, funkcionar ali aktiven član kvasilinskih organizacij, in to ne glede na to, ali ga je sodišče obsodilo ali ne.

Ker ste bili med narodnosvobodilnim bojem pripadnik nemške vojske, vam torej po omenjeni odločbi pokojninskega zakona čas zaposlitve od 1. 1942. leta do 7. 7. 1943. leta ne šteje v pokojninsko dobo.

M. VEHOVŠEK

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

Kakšni naj bodo sindikati na ravni federacije

Na rob razpravam o reorganizaciji sindikatov

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE SLOVENSKE KONJICE:

Izkoristiti rezerve

Dobra udeležba, realna ocena opravljenega dela in zelo konkretna razprava – to so glavne značilnosti občnega zbora osnovne sindikalne organizacije Lesno industrijskega podjetja v Slovenskih Konjicah, pravzaprav njegovega konjiškega obrata. Ta obrat sedaj zaposluje nekaj več kot 400 delavcev in je najmočnejša enota konjiškega Lesno-industrijskega podjetja „LIP“.

delavca, ki bi za normalen delovni čas zaslužil manj kot 1.000 dinarjev.

Ko so na občnem zboru razpravljali o nadaljnjem razvoju obrata in podjetja, so ugotovili, da je tudi strokovno in splošno izobraževanje zaposlenih postalo sestavni del njihove poslovne politike. Vsi novi delavci morajo najprej v strokovne tečaje, čedalje več kvalificiranih delavcev pa obiskuje oddelek delovodske šole mizarske stroke, veliko pozornost posvečajo tudi vajencem.

V razpravi pa so seveda spregovorili tudi o nalogah, ki jih čakajo v prihodnjem obdobju. Če so v prejšnjih letih dajali prednost proizvodnim obratom in nakupu strojev ter opreme, so zdaj na vrsti objekti

družbenega standarda. Tako namepravajo zgraditi obrat družbene prehrane, urediti garderobe, sanitarije in še nekatere druge objekte.

Eno od osrednjih vprašanj na občnem zboru pa je bilo, kako bo kolektiv v prihodnje posloval spričo spremenjenih pogojev gospodarjenja, zlasti pa zavoljo povečanih stroškov poslovanja. Izračunali so, da si bodo zavoljo napovedane podražitve elektrike, prevoza, goriv in poštinih storitev zvišali njihovi letošnji poslovni stroški za približno 600.000 dinarjev. Računica pa je tudi razkrila, da lahko prihranijo milijon dinarjev, če samo za en odstotek povečajo izkoristek lesa. To nalogo so si tudi vpisali v svoj stabilizacijski program.

N. L.

TOVARNA GOSPODINJSKE OPREME »GORENJE VELENJE«:

Še več za človeka!

Na občnem zboru osnovne organizacije sindikata v velenjski Tovarni gospodinske opreme „Gorenje“ so spregovorili o vrsti nalog, ki so zdaj pred tem velikim kolektivom. Zlasti so se dotaknili dosedanjega razvoja in prihodnjih načrtov, pri čemer so govorili o položaju „Gorenja“ v novih pogojih gospodarjenja. Razpravljali so o skrbi za človeka – proizvajalca, o krepitvi samoupravljanja, o izboljšanju informiranja ter o odnosu delovne organizacije in zaposlenih do ožje skupnosti.

novanja. V „Gorenju“ in v Velenju nasploh se tega dobro zavedajo. Prav pa je, da v prihodnje proizvajalci iz „Gorenja“ bolj sodelujejo pri razreševanju problematike v občini, saj

jim ne sme biti vseeno, kakšno bo življenje v občini v prihodnje. Se pravi, da se bodo morali v družbeno-politično življenje občine bolj vključiti.

(vš)

SPLOŠNO KOMUNALNO PODJETJE IZOLA:

ZA TESNEJŠE SODELOVANJE

Na občnem zboru Splošnega komunalnega podjetja Izola so člani sindikata obravnavali tudi razmere v podjetju in njegov perspektivni razvoj. Menili so, da bi bilo potrebno za bolj uspešno delo bolj kot doslej težiti k poslovno-tehničnemu sodelovanju med komunalnimi podjetji na obalnem območju. Z usklajeno in obenem specializirano dejavnostjo bi lahko vsako do komunalnih podjetij na obali doseglo bistveno boljše poslovne rezultate, osnovna in obratna sredstva bi bila bolj smotno izkoriščena, sredstva bi lahko združevali pri investicijskih vlaganjih pa tudi strokovni kader bi bil bolj smotno zaposlen.

da bi jo podprl v njenih prizadevanjih za tesnejše poslovno-tehnično sodelovanje med komunalnimi podjetji na obali.

K. C.

RAZPRAVA O TEZAH O INFORMIRANJU V DELOVNIH ORGANIZACIJAH IN SINDIKATIH V VELENJU

Spodbuden napredek v obveščanju

V Šaleški dolini bodo v kratkem zajeli v obveščanje preko glasil delovnih kolektivov več kot 80 % vseh zaposlenih ● V Velenju bodo izoblikovali programsko-politični dokument o nalogah sindikatov na področju obveščanja

V Šaleški dolini so se načrtno lotili izboljševanja obveščeneosti zaposlenih. Po zadnjih podatkih v 9 delovnih organizacijah že izdajajo interna glasila, v 5 delovnih organizacijah pa se na to pripravljajo. Tako bo zajeto v obveščanje preko glasil delovnih kolektivov več kot 11.000 ali dobrih 80 % vseh zaposlenih v velenjski občini. Ob-

činski sindikalni svet Velenje pa je lansko jesen začel izdajati tudi lastne „Informacije“.

Na zadnji razširjeni seji predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Velenje so razpravljali o težah o informiranju v delovnih organizacijah in v sindikatih, ki jih je pripravil odbor za tisk in informiranje republiškega sveta Zveze sindikatov

Slovenije. Ob tem so se dogovorili, da bodo tudi v okviru velenjskih sindikatov oblikovali programsko politični dokument o nalogah sindikatov na področju obveščanja, podprli pa so tudi izhodišča tez o obveščanju, o katerih bo v kratkem razpravljala republiški svet slovenskih sindikatov.

Na seji so govorili tudi o delu komisije za obveščanje pri občinskem sindikalnem svetu. Poudarjeno je bilo, da mora komisija, skupaj z občinskim sindikalnim svetom Velenje, razviti svojo dejavnost v takem obsegu, da bo uresničevalec koncepta obveščanja v delovnih organizacijah. Zato bo, med drugim, analizirala določila statutov delovnih organizacij in ugotavljala, kako v delovnih organizacijah v praksi izvajajo te določbe. Prizadevala si bo, da bodo v delovnih organizacijah bodisi samoupravni organi ali osnovne organizacije sindikata ustanavljali odbore za obveščanje in da bodo samoupravni organi sprejeli program nalog na področju obveščanja. Občasno pa bo ugotavljala tudi učinkovitost oblik obveščanja. In končno, komisija si bo tudi prizadevala poiskati primerno obliko obveščanja za delovne organizacije, ki zaposlujejo manj kot 150 delavcev. V občini Velenje bodo namreč čez mesec ali dva imele že vse delovne organi-

zacije, ki zaposlujejo več kot 150 delavcev, svoja interna glasila.

Komisija za obveščanje pri Občinskem sindikalnem svetu Velenje bo skušala doseči, da bodo tako osnovne organizacije sindikata kot samoupravni organi čimprej opredelili odnos do obveščanja in da se bodo v sindikatih organizirali tako, da bodo lahko uresničevali predvideni koncept obveščanja. Za urednike glasil delovnih kolektivov pa bodo pripravili več enodnevnih seminarjev kot pomoč za izboljšanje vsebine, oblike in aktualnosti glasil delovnih kolektivov.

(vš)

Od vsepovsod

MARIBOR

Občinski sindikalni svet Maribor organizira tudi letos tridnevne seminarje, ki se jih bodo udeležili aktivni sindikalni delavci iz osnovnih organizacij. Seminarjev bo 11, in sicer za posamezne organizacije po dejavnostih. Ze konec tega meseca bo prvi seminar namenjen kmetijem, v začetku marca gradbincem itd. Vse stroške za udeležence seminarjev bo kril občinski sindikalni svet. Uvodnemu predavanju na temo „Kaj naj dela sindikat danes“, bodo sledili referati in razgovori o organizaciji in metodah dela, o aktualnih ekonomskih vprašanjih, specifični problematiki posamezne dejavnosti, o samoupravni zakonodaji itd.

C.

stavracija s trgovino, novi stroji, ki jih bodo dobili letos, pa bodo omogočili, da bodo odpravili tretjo izmeno za ženske.

Na občnem zboru je bilo med drugim poudarjeno, da standard niso zgolj osebni dohodki, temveč tudi visok družbeni standard – se pravi urejene šole, vrtci, ceste in sta-

zerve in da bi v zvezi s tem organizirano nastopala vsa PTT podjetja.

Več kot dvajset let se v PTT nihče ni „spomnil“, da bi zastavil vprašanje, kako je z uporabo sredstev, ki se zbirajo pri Poštni hranilnici, ki se zbirajo pri Poštni hranilnici, da bi se zbiralo za financiranje programa modernizacije, pa se je izkazalo, da je že porabljen za druge investicije. V Poštno hranilnico sicer pritekajo anuitete in obresti od kreditov, vendar zelo počasi, ker so bila ta sredstva zvečine naložena v dolgoročne investicije. Da bi vsaj v prihodnje imeli nekaj denarja od tega, ker pri pošti obstaja tudi hranilna služba, sindikalni delavci ZPTT Ljubljana predlagajo decentralizacijo Poštno hranilnice.

Sele zdaj, ko je zavil v negotovost odgovor na vprašanje, kdaj in pod kakšnimi pogoji bodo kon-

čali že začeti program modernizacije PTT omrežja, so slovenski PTT delavci tudi spoznali, da se odrekajo znatnemu delu dohodkov, ker se premalo vztrajno zavzemajo za spremembo emisijske politike v zvezi z izdajanjem priložnostnih poštinih znamk. Filatelisti bi jih namreč pokupili po tri do petkrat več, kot jih zdaj po razdelilniku gre slovenskim PTT podjetjem. Sindikalna konferenca je v zvezi s tem menila, da je naklade znamk treba povečati za toliko, da bi jih interesi lahko dobili pri vseh poštah v neomejenih količinah.

Precejšnje rezerve pa se skrivajo tudi v skupnih stroških za izvajanje raznih investicijskih del, pri izdatkih za prevoz pošiljk itd. Ker se tovrstni stroški delijo po dogovorjenem ključu, morajo vsa slo-

venska PTT podjetja začeti enotno nastopati tudi v zvezi s temi vprašanji. Sindikalna konferenca je opozorila, da bi vsaj v prihodnje morali skrbneje izbirati izvajalce teh del in drugih storitev.

Vsekakor največja rezerva v PTT prometu pa se po mnenju sindikalne konference skriva na področju politike cen. Le-ta bi v prihodnje morala pomeniti sestavni del poslovne politike podjetij. Zadnji zahtevek za zvišanje cen PTT storitev, ki mu je bilo delno ugodeno, je bil po mnenju udeležencev posveta predložen v skrajno neprimernem času in je na PTT kolektive vrzel senco, ki je v marsičem razvednotila vsa njihova prizadevanja za modernizacijo in napredek njihove dejavnosti, kar sicer koristi vsem drugim prej in bolj kot pa PTT sami.

—mG

Leipzig 1971

Organizatorji letošnjega pomladanskega sejma v Leipzigu, ki bo v dneh med 14. in 23. marcem, so minuli petek na tiskovni konferenci v hotelu Slon v Ljubljani seznanili novinarje slovenskega tiska in RTV z najvažnejšimi značilnostmi te prireditve, ki že dolga

desetletja predstavlja pomembno križišče trgovine med vzhodom in zahodom. Konferenco je vodila doktor ekonomskih ved Katharina Koethe, trgovski ataše poslaništva Nemške demokratične republike v Jugoslaviji.

Letošnji pomladanski sejem bo, vsaj kaže tako, „potolkel“ vse dosedanje rekorde. Kakih 10.000 razstavljalcev iz 65 držav je namreč „razgrabilo“ vseh 350.000 kvadratnih metrov razpoložljivega prostora. Jugoslavijo bo zastopalo 50 delovnih organizacij, ki jim je

na voljo 2000 kvadratnih metrov površine. Zvečine gre za znana trgovska podjetja, kot so Metalka, Hermes, Tehnoimpex, Koteks-Tobus, Centromerkur. Proizvajalnih organizacij pa bo na sejmomanj: izmed slovenskih podjetij bosta v Leipzigu razstavljali Iskra in Termika. Skupna značilnost jugoslovanskih razstavljalcev pa je, da letos predstavljajo predvsem različne vrste orodnih in obdelovalnih strojev, proizvode merilne tehnike in sestavnih delov zanjoter kmetijsko mehanizacijo. Prav

to pa so izdelki, za katerih uvoz je Nemška demokratična republika še posebej zainteresirana. DDR pa je po besedah dr. Koethejeve močno zainteresirana tudi za razvoj industrijske kooperacije med njihovimi in našimi podjetji, ki pa za zdaj komajda pomeni kaj več kot spodbuden začetek. Nedavno podpisani sporazum o zunanjetrgovinski menjavi med DDR in Jugoslavijo predvideva močno povečan obseg menjave, in tudi dokaj na široko odpira vrata industrijski kooperaciji.

Zlasti ta informacija o vzhodno-nemškem stališču glede zunanjetrgovinskega sodelovanja z Jugoslavijo pa je za nas dragocena. V prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva se moramo in se bomo morali glede marsičesa tesneje nasloniti na dobavitelje iz vzhodnoevropskih držav. Ker pa je bila ob koncu leta 1970 naša bilanca z DDR praktično uravnovešena – v dobrem imamo le še 4 milijone dolarjev to pomeni, da velja izkoristiti priložnosti, ki se nam ponujajo. —MG

Zakaj Jutro 71

Pred drugo mednarodno razstavo trgovske, gostinske, transportne in skladiščne opreme ter strojev na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

V soboto bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli II. mednarodno razstavo trgovske, gostinske, transportne in skladiščne opreme ter strojev. Organizatorja – Center za napredno trgovino in embalažo v Ljubljani in KONEKS, poslovnopravno združenje za trgovino iz Celja – sta prireditvi dodela obetajoče ime „JUTRO 71“. Bo zares spodbudno „JUTRO 71“ in kaj naj to prinese ali pokazalo? Vprašanje so predstavili organizatorjev na tiskovni konferenci minuli torek tako odgovorili:

„Razstava JUTRO 71 namenjena vsem udeležencem v verigi pretakanja blaga. Čeprav je po svojem programu specializirana, vključuje širok krog najrazličnejših proizvajalcev tehnične opreme, brez katere ni mogoče razvijati in izboljšati splošnega napredku ustrezajoč blagovni promet. Zato bodo imeli obiskovalci veliko priložnost, da se seznanijo s številnimi tehničnimi pripomočki in novostmi tega področja, ki jih bodo predstavili domači proizvajalci tovrstne opreme in najbolj znane tovarne enajstih drugih držav. Glede na to, da bodo na tej razstavi prvič zastopani vsi pomembnejši domači proizvajalci trgovinske in gostinske opreme, je JUTRO 71 pomembno že zato, ker mu uspelo mobilizirati skoraj vse domače možnosti proizvodnje in prodaje, ki naj bi prihodnje zadovoljevala vse potrebe po sodobni opremi ob sicer vse hitrejši modernizaciji trgovske in gostinske mreže v Jugoslaviji.“

Počakati seveda velja na ogled razstave, da bi se izkazalo, ali JUTRO 71 vsaj na osnovi izpolnjuje tisto, kar obetajo organizatorji. Če bo tako, bo namen prireditvi izpolnjen, saj bo na svojo način tudi spodbudila k še hitrejši modernizaciji naše trgovske in gostinske mreže.

Komentatorjev stolpec

Čemu površno?

Vse bolj jasno postaja, da bomo program stabilizacije lahko uresničili le, če bomo zavezili naraščanje cen in omejili splošno proračunsko in izvenproračunsko porabo.

Vendar samo z načelnostjo, ki se zdaj bohota in sestankih, ne bomo prišli do pričakovanih rezultatov. Vsak program – če že hočemo z njim doseči uspeh – mora nujno vsebovati vse tiste kazalce, ki nas sproti opozarjajo, da ga ne uresničujemo po začrtani poti in nam takdo omogočajo sprotne popravke. Če se tudi tokrat ne bomo tako lotili reševanja gospodarskih vprašanj – in vse več znamenj kaže, da se jih ne – se bomo spet znašli v podobnih razmerah kot na začetku prejšnje reforme in danes.

Pri sprejemanju programa stabilizacije smo premalo jasno povedali, kakšna je njegova usmerjalna vloga oziroma kakšne pristojnosti ima država ali vlada pri takšnem programu, če ugotovi, da ga ne uresničujemo. Ko postane namreč popolnoma jasno, da je ta ali oni gospodarski program propadel, mora vlada nujno nastopiti z najbolj bolečimi ukrepi, kot so devalvacija, zamrznitev cen itd., ki imajo mnogo hujše posledice, kot bi jih imeli sproti usmerjalni ukrepi. Sicer pa: to so znane stvari, saj jih prav zdaj doživljamo.

Pri dosedanjih dogovorih o uresničevanju programa stabilizacije vse preveč idealiziramo samoupravljanje in samoupravno dogovarjanje, ki se – kot kaže praksa – kaj lahko izrodi v nekaj čisto drugega, če ne celo v svoje nasprotje – v anarhijo. Za temi dogovori pa se pogosto skriva tudi monopolno dogovarjanje.

Samoupravno gospodarstvo je v svojem bistvu vendarle tržno gospodarstvo; delovni kolektivi si na trgu prizadevajo doseči čimvečji dohodek po čimlažji poti. Če je to možno doseči z zvišanjem cen, ravnajo tako in postavijo anonimnega partnerja, to je potrošnika, pred izvršeno dejstvo, ker pač ta pri dogovarjanju gospodarskih organizacij ne sodeluje. V zadnjem času je bilo veliko tovrstnih dogovorov tipično monopolnih in so zato glavni krivec za naraščanje cen. Če samoupravnega gospodarstva ne bomo primerno organizirali, tudi ne bomo sposobni uresničiti zastavljenih gospodarskih in družbenih nalog.

Prav tako preveč splošno opredeljujemo nalogo, naj pripravijo stabilizacijske programe „družbeni dejavniki“, namesto da bi jasno povedali, kdo ali kateri organi so tisti, ki bodo to storili in kakšna je pri tem njihova odgovornost.

Veliko gospodarstvenikov razen tega sodi, da si prizadevamo s stabilizacijskimi ukrepi uravnati proizvodnjo in družbene odnose na preširokih področjih in da bomo morali zato nujno določiti prioriteto za posamezne naloge, ki so jih dolžni opraviti različni organi in družbeno-politične skupnosti. Poleg tega se mnogi sprašujejo, zakaj mnogih, že napovedanih stabilizacijskih ukrepov še vedno nismo sprejeli. Sodijo, da tudi to povzroča nezaupanje v uspeh stabilizacije.

VINKO BLATNIK

PO REDNI LETNI SKUPŠČINI POSLOVNEGA ZDRUŽENJA ZA TRGOVINO

Med čermi sistema

Ne gre za zmanjševanje uvoza, temveč predvsem za povečevanje izvoza, ker je tudi 80 % slovenske industrije odvisno od uvoza surovin, reprodukcijskega materiala, proizvodnih naprav ter tehnologije

V četrtek se je v Ljubljani sestal upravni odbor poslovnega združenja za trgovino, ki združuje tako glede na promet kot tudi glede na število zaposlenih že precej več kot dve tretjini slovenske trgovine, pravzaprav udeležencev blagovnega prometa v širšem smislu. To zasedanje upravnega odbora je pomenilo redno letno skupščino združenja in zato tudi oceno dosedanjih in predvsem bodočih prizadevanj.

V pisani paleti problematike blagovnega prometa pri nas pa je vsekakor še posebno zanimivo vprašanje, kako se odvija naša blagovna menjava s tujino in kakšno je nasplo vključevanje našega gospodarstva v mednarodno delitev dela. Naj na kratko povzamemo njihov odgovor.

Osnovna značilnost blagovnega prometa s tujino v minullem letu je v tem, da je bil lani uvoz večji od izvoza za 27,6 % ter da je zunanjetrgovinski deficit naše republike narasel v primerjavi z letom poprej kar za 63 %. Na takšna gibanja zunanjetrgovinske menjave v minullem poslovnem letu pa so po mnenju članov upravnega odbora poslovnega združenja za trgovino vplivali poleg številnih zunanjihtržnih in drugih dejavnikov tudi notranji vzroki. Po njihovi oceni je odločilno vplivalo na povečanje zunanjetrgovinskega deficita prav nestabilnost našega gospodarstva. Hitrejši porast domačih cen od porasta svetovnih cen je vplival na zmanjšanje rentabilnosti izvoza, po drugi strani pa je postal čedalje bolj rentabilen uvoz tujih proizvodov. Visok porast uvoza v zadnjih mesecih minullega leta pa je bil v veliki meri tudi posledica nerealnega tečaja dinarja in slutene devalvacije.

Stabilizacijski ukrepi spriči kratkega časovnega obdobja in tudi zavoljo svojega administrativno-restriktivnega značaja še

niso dali zaželenih rezultatov. Nekateri od ukrepov pa so imeli celo nasproten učinek; tako denimo uvozni depoziti niso bistveno zmanjšali uvoza – kar je bil njihov namen – so pa občutno povečali nelikvidnost v našem gospodarstvu – kar pa

ni bil njihov namen! Kaj pa bo prinesla naši zunanjetrgovinski bilanci devalvacija, je še neznanaka, saj se opazno zmanjšuje konjunktura v zahodnem svetu, s čimer postajajo tudi čedalje bolj zamegljene možnosti za naraščanje našega izvoza.

Po oceni predstavnikov trgovine je letošnje leto prineslo tudi nekatere pomembne sprostitev in poenostavitve v blagovnem režimu. Odpravljena je dvojnost nomenklatur v zunanjetrgovinskem poslovanju, ki

je doslej povzročala mnoge nejasnosti in hotene ter nehotene prekrške. Vendar so ostala brez odgovorov še nekatera pomembna vprašanja našega zunanjetrgovinskega in deviznega režima, denimo: kaj je z liberalizacijo ekonomskih odnosov s tujino, kaj z deviznim tržiščem in politiko deviznega tečaja, kaj s konvertibilnostjo dinarja, kaj z devizno stimulacijo.

Povrhu vsega gre očitno še za eno dilemo, ki je doslej še nismo uspeli razrešiti. Poenostavljeno rečeno, gre za tole: ali v nadaljnjem razvoju zmanjševati uvoz ali pospeševati uvoz? V poslovnem združenju za trgovino odgovarjajo: ker je 80 % slovenske industrije odvisno od uvoza surovin, reprodukcijskega materiala in proizvodnih naprav in tehnologije, je treba pospeševati predvsem izvoz.

Pri uresničevanju tega cilja pa je po mnenju slovenskih trgovcev eden od osrednjih problemov oskrba z devizami. Trgovina namreč dokazuje, da sedanji način distribucije deviz destimulira gospodarstvo pri ustvarjanju deviz. Različni kriteriji dodeljevanja deviz in dejstvo, da je ta pravica prepuščena administraciji, povzroča subjektivizem, neizenačene pogoje poslovanja, diskriminacijo. Zavoljo tega bi po mnenju poslovnega združenja za trgovino morali čimprej povečati devizno vsoto, s katero razpolagajo gospodarske organizacije, in uveljaviti svobodnejši promet z deviznimi sredstvi.

Skratka, manj čeri, da bo varnejša plovba po tokovih zunanjetrgovinske menjave! S. B.

V OBJEKTIVU

NAJVEČJI V EVROPI

V četrtek so v Ljubljani na Celovski cesti odprli novo avtomobilsko hišo. Kot pravijo pri Slovenija avto, je njihova nova prodajalna največja v Jugoslaviji in bržčas tudi v Evropi. V sedmih nadstropjih je 18.625 kvadratnih metrov koristne površine, gradnja pa jih je veljala približno 30 milijonov dinarjev.

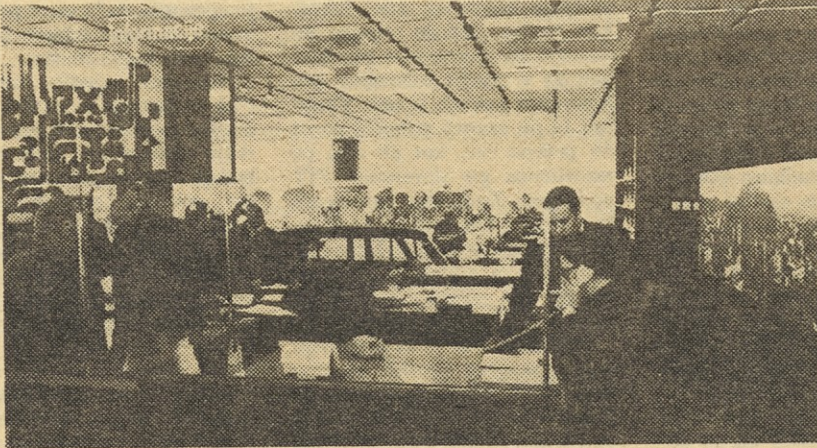
Stavba je bila pravzaprav zgrajena za javne garaže. Ker pa dragi garažni prostori niso šli v promet, jo je odkupilo podjetje Slovenija avto. In kot da bi bila narejena za njih. V vseh nadstropjih so si uredili prodajne prostore in pisarne, v eno nadstropje pa se je preselila celotna uprava tega 1100-članskega kolektiva. „Se dobro, da je del trgovine deloval že pred uradno otvoritvijo,“ je povedal generalni direktor tovariš Ma-

tija Bahar, „saj smo nekaj dni po devalvaciji prodali kar 2000 „zastavnih“ avtomobilov. Poleg proizvodov zastave prodajajo tudi avtomobile in vse rezervne dele Tomosa in NSU, splošni avtomaterial, rezervne dele za tovornjake, motorna kolesa in kolesa. Seveda lahko naročite pri njih tudi tovornjake. Se zanimivost, ki je posledica prvotnega namena stavbe. Do prodajalnega pulsa se lahko pripeljete kar z avtom. Najbrž vas res ne bi lepo pogledali, veseli pa so, ker vse blago lahko pripeljejo prav do skladiščnih polic.“

Velike sanje – veliki prostori, so se jim uresničile. „Za nas je največ vredno, da smo skupaj. Tako bomo znižali poslovne stroške za 20 %.“

V pritličju nove avtomobilske hiše razstavljajo in prodajajo avtomobile Zastava, Tomos in NSU.

Posebno v zadnjem času imajo prodajalci avtomobilov polne roke dela. Največ gre „fičkov“.

Prodajalne rezervnih delov so zelo razsežne, prostora pa jim kljub temu nič ne ostaja.

Po poteh stabilizacije

Kakšni so prvi ukrepi za racionalizacijo gospodarjenja v zasavskih podjetjih

Doslej so v številnih, če ne v vseh zasavskih delovnih organizacijah bolj ali manj samo prečevali stabilizacijske ukrepe in njihov vpliv na gospodarjenje. Preračunavanja so sicer potrebna, vendar v Zasavju ugotavljajo, da so kljub vsemu premalo. Zavaljo tega so se zdaj v Zasavju že lotili tudi uresničevanja stabilizacijskih ukrepov.

Gre v bistvu za tri ali štiri vrste ukrepov. Med najpomembnejše ukrepe nedvomno sodijo prizadevanja za nadaljnje vključevanje v mednarodno delitev dela, za večji izvoz. Iskrina tovarna polprevodnikov v Trbovljah je tako že sklenila prodati v tujino za najmanj 800.000 dolarjev svojih izdelkov, pri čemer želijo doseči največje povečanje izvoza na zahodna tržišča, čeprav bodo tudi letos veliko izvažali na klirniško področje. V hrastniški steklarni, kjer prav tako veliko izvažajo, pa so se dogovorili, da ne bodo kupovali nadomestnih delov za svoje strojne naprave v tujini, temveč da jih bodo poskušali nabaviti pri domačih proizvajalcih. S tem bodo pripravili nekaj deset tisoč dolarjev.

Tudi v Strojnih tovarnah Trbovlje želijo letos več izvažati. Vrednost njihove prodaje v tujino naj bi letos dosegla 400.000 dolarjev. V prizadevanjih za večji izvoz pa jih seveda utegnejo presenetiti nove cene izdelkov oziroma reprodukcijskega materiala barvne in rde metalurgije. Kot je znano, so proizvajalci tega blaga že sklenili družbeni dogovor o oblikovanju cen, zdaj pa samo čakajo na dovoljenje za spremembo cen.

Drugo vrsto ukrepov predstavljajo prizadevanja številnih

Sredstvo za ohranitev svežine in vitalnosti

medex

poljuven

Ljubljana

zasavskih podjetij, da bi zmanjšali materialne in druge stroške in v zvezi s tem izkoristili vse notranje rezerve. Kaže, da bodo to dosegli povsod, kjer bodo izpopolnili organizacijo dela ali pa uvedli četrto delovno izmenjeno in s tem povečali izkoristek delovnih naprav. Razumljivo je, da se nikjer ne nadejajo, da bodo dosegli bistveno zmanjšanje proizvodnih in drugih izdatkov čez noč, saj bo treba marsikaj spremeniti — ne nazadnje tudi miselnost zaposlenih. Bitka za bolj racionalno gospodarjenje bo zajela tudi tako imenovana režijska dela, drugod pa bodo temeljito pričeli možnosti za zmanjšanje nadurnega dela, zmanjšanje števila obolenj in bolezenskih dopustov, za večjo varnost pri delu in podobno.

Veliko vlogo v prizadevanjih za stabilizacijo gospodarjenja bodo imela tudi prizadevanja za povečanje produktivnosti. Temu osrednjemu vprašanju našega gospodarjenja marsikje niso posvečali dovolj pozornosti. V zvezi s tem bodo v podjetjih skušali hitreje modernizirati opremo, stroje in naprave, zato so ponekod že povečali amortizacijske stopnje.

—m

S KAMERO PO KOLEKTIVIH

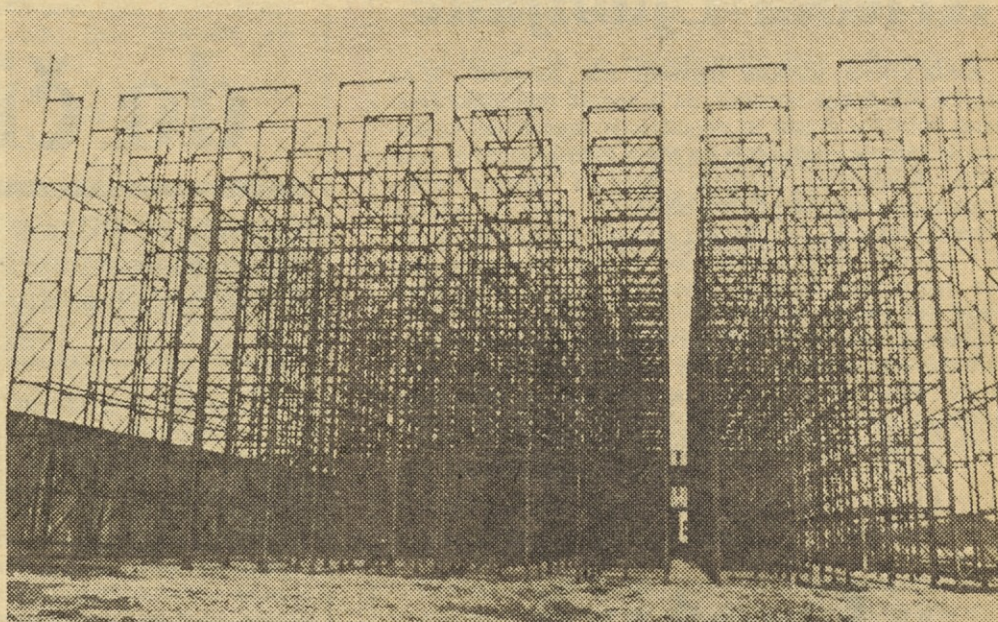
V Novem mestu gradijo v tovarni zdravil „Krka“ novo regalno avtomatsko centralno skladišče farmacevtske embalaže.

Skladišče bo popolnoma mehanizirano. Upravljal ga bo en sam človek in elektronski kompjuter. Skladišče bo imelo 3000 kvadratnih metrov površine in 9000 boksov.

Avtomatski hidravlični mehanizem bo odnesel polno paleto v določen boks, obenem si bo elektronski kompjuter zapomnil tudi količino. Na povelje bo odšel iskat paleto v boksu in jo prinesel na izhodišče.

Skladišče gradi podjetje Primat iz Maribora, natančnost pa kontrolira zagrebška univerza, saj je dopustno odstopanje na 80 metrov le 5 milimetrov.

To bo drugo tako skladišče v Jugoslaviji. Prvega ima Metalka v Ljubljani in je izkoristek 3-krat večji od klasičnega. Skladišče bo veljalo „Krka“ približno 9 milijonov dinarjev, dograjeno pa bo predvidoma v maju letos.

ZLATI JUBILEJ KRANJSKE INDUSTRIJE GUMIJEVIH, USNJNIH IN KEMIČNIH IZDELKOV »SAVA«

Tla se majejo pod trdnimi nogami

Te dni so v kranjski »Savi« izdelali prvi radialni avtoplašč ● Redna proizvodnja radialnih avtoplaščev bo ob sodelovanju tujega kapitala stekla še letos ● Kako iz težav, ki so nastale po devalvaciji dinarja?

Minuli petek je bil za delovni kolektiv kranjske industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov »Sava« pomemben dan. Minilo je petdeset let, odkar so štirje kranjski trgovci ustanovili prvo jugoslovansko gumarsko podjetje „Vulkan“.

Na svečanosti ob zlatem jubileju so se zbrali mnogi prijatelji Save iz domovine in tujine. Med njimi so bili tudi član sveta federacije Miha Marinko, Tone Kropušek, predsednik slovenskih sindikatov, generalni direktor Semperita z Dunaja Carl F. Rueger in drugi. Ob tej priložnosti so na svečani seji delavskega sveta v Prešernovem gledališču podelili odlikovanja predsednika republike kar 84 članom kolektiva, ki so najbolj zaslužni za razvoj tega kranjskega podjetja.

PRELOMNICA

Kranjska Sava se je začela resneje širiti šele 1956. leta, ko je s precejšnjimi adaptacijami v nekdanji „Heleljevi“ tekstilni tovarni v Stražišču pri Kranju usposobila obrat II za začetek proizvodnje. V središču Kranja, kjer je obrat I, se podjetje ni moglo več razvijati in širiti.

„To leto pomeni prelomnico v razvoju našega podjetja,“ je dejal inž. Janez Beravs, generalni direktor

Dipl. inž. Janez Beravs, direktor kranjske „Sava“.

„Sava“. „Nova lokacija nam je omogočila nadaljnjo ekspanzijo, gradnjo novih, funkcionalno ustrežnejših prostorov, usklajenih z zahtevami sodobne tehnologije.“

V novih prostorih obrata II je 1958. leta stekla proizvodnja avtoplaščev. Od tedaj do danes je bila „Savina“ investicijska dejavnost zelo živahna. V podjetju so po natančno načrtanih, dobro preštudiranih, kratkoročnih in dolgoročnih načrtih neprestano obnavljali in modernizirali proizvodnjo ter gradili nove proizvodne zmogljivosti. Razen tega so v tem času zgradili samostojen obrat za ročno konfekcijo na Vrhniki, ki se je zaradi svoje prizadnosti že močno uveljavil na tržišču. Osvojili so proizvodnjo plastične mase vulkolan in ponovno navezali poslovne stike z avstrijskim podjetjem „Semperit“, ki so jih prekinili 1938. leta. Pred dobrimi tremi leti so s tem podjetjem sklenili pogodbo o poslovno tehničnem sode-

lovanju ter kupili „know-how“ za proizvodnjo visoko kakovostnih diagonalnih avtoplaščev.

„Izpostavljeni različnim kritikam smo s prizadevanjem odgovornih strokovnih delavcev to kupljeno tehnologijo v predvidenem roku osvojili tako po kvaliteti kot tudi po obsegu,“ je pripomnil inž. Janez Beravs. „Dokaz za to je dejstvo, da smo direktni dobavitelj zahtevnemu podjetju Volkswagen in da samo v Zvezno republiko Nemčijo izvozimo letno za več kot 6 milijonov DM svojih izdelkov.“

Trenutno pa v Savi zaključujejo prvo fazo gradnje avtopnevmatikarne, hkrati pa načrtno preseljujejo proizvodnjo iz neustreznih prostorov obrata I v nove proizvodne prostore obrata II.

INTEGRACIJA

Sorodnost razvojnih programov Save in tovarne Standard, industrije usnja, kemičnih izdelkov in plastičnih mas, je pred dvema letoma privedla oba kolektiva do odločitve, da bosta skupno nadaljevala pot.

Ugotovili so, da se jim ne splača več proizvajati naravnega usnja. Nereventabilna proizvodnja, težave z dobavo surovih kož in pomanjkanje finančnih sredstev za modernizacijo proizvodnje naravnega usnja so spodbudili to odločitev.

V Savi si zdaj vztrajno prizadevajo modernizirati in razširiti proizvodnjo umetnega usnja in kemičnih izdelkov. Tudi za to proizvodnjo že gradijo nove proizvodne prostore.

PRESENEČENJE

V „Savi“ radi presenetijo.

Tudi tokrat so nas presenetili, saj so nam pokazali prvi doma izdelani radialni avtoplašč. Slišami smo, da imajo za to največ zaslug mladi inženirji Munič, Mravlje, Stern in Skofic: dve leti so se ubadali z razvojem radialne gume. Njihov uspeh in s tem uspeh celotnega kolektiva „Sava“ pa je bil kronan z uspehom prav ob zlatem jubileju.

„Ob sodelovanju tujega kapitala bo proizvodnja radialnih avtopla-

ščev za vsa osebna in lahka tovarna vozila redno stekla že letos. S to proizvodnjo bomo do 1975. leta podvojili naš bruto produkt in s tem seveda temu ustrezno povečali tudi naš dohodek,“ je še dodal inž. Janez Beravs.

PERSPEKTIVA

O perspektivah pa zdaj v „Savi“ ne pripovedujejo radi. Devalvacija jih je močno prizadela. Za proizvodnjo pnevmatike po Semperitovi licenci skoraj 70% surovin uvozijo. Zanje odštejejo letno blizu 8 milijonov dolarjev. Ob tem jim je izračun pokazal, da spričo zdajšnjih pogojev gospodarjenja ne bodo prigospodariji za sklade niti dinarja, medtem ko so pred devalvacijo računali na več kot 20 milijonov dinarjev dobička.

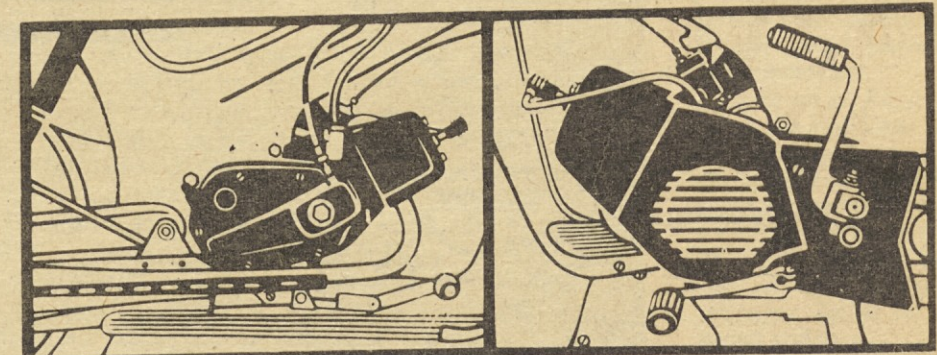
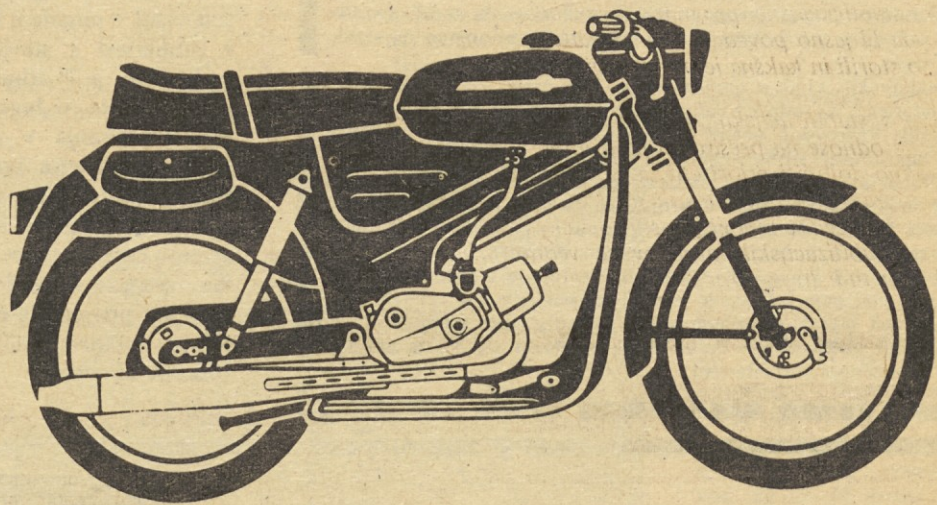
V „Savi“ zatrjujejo, da od svojih načrtov kljub vsemu ne bodo odstopili. Akcijski načrt, kako iz nastalih

zadreg, so si že izdelali v dveh variantah. Prvi predlog predvideva povišanje cen za blizu 10% in usklajitev carin za surovine in izdelke, drugi predlog pa predvideva uvedbo konvertibilnega računa za gumarsko industrijo oziroma prost uvoz surovin in izdelkov ter prsto oblikovane cen.

In kaj bodo storili sami? „Se bolj bomo izkoristili notranje rezerve s hitrejšim obračanjem kapitala in z zmanjšanjem zalog. Ob tem bomo nekoliko zmanjšali tudi uvoz surovin z zahoda. Na to tržišče pa bomo povečali izvoz naših izdelkov,“ nam je dejal generalni direktor „Sava“.

M. ŽIVKOVIČ

NOV COLIBRI 3,5 KS

COLIBRI 14-VN
ODLIKUJEJO MOČ, HITROST, PROŽNOST,
NIZKA PORABA GORIVA,
ŠTIRISTOPENJSKI MENJALNIK
IN ŠE DRUGE IZBOLJŠAVE
PREVERITE SAMI COLIBRI 14-VN!

TOMOS-KOPER

USKLAJENO DELO

Slovenski papirničarji so se odločili ustanoviti konzorcij

„Svoje majhnosti in zaprtosti se lahko znebi slovenska papirna industrija le v skupnem prizadevanju. Od tod tudi zamisel o ustanovitvi konzorcija...“ nam je dejal Ivan Filipič, direktor Sladkogorske tovarne kartona in papirja. „Odločili smo se za način združitve, kjer gre za skupna vlaganja, skupni program, skupni nastop na domačem in inozemskem trgu, skupno kadrovska politiko...“ na

kratko povedano za enotno oziroma usklajeno delo na vseh področjih...“

Glede na dosedanje razgovore slovenskih papirničarjev lahko sklepamo, da mislijo nadvse resno in da bo še letos prišlo do ustanovitve konzorcija.

„Vsi si iskreno želimo, da bi končno uresničili zamisel o skupni nadaljnji poti, zato ne vidim več nepremagljivih ovir in verja-

mem v uspeh naše akcije. Prepričan sem tudi, da bo konzorcij sposoben poiskati najustrežnejšo pot za nadaljnji razvoj slovenske papirne industrije, ne da bi pri tem krnili samostojnost kolektivov in njihov samoupravni sistem...“ je nadaljeval Ivan Filipič. „Pričakujem, da bo prišlo do ustanovitve konzorcija še letos, v prihodnjem letu pa naj bi se že lotili izvajanja investicijskega programa...“

A. UL.

Kritika Ljubljane

Čeda Jelinić, direktor trgovskih hiš „Beograd“, je na seji CK ZK Srbije opozoril, da bi morali republiški družbeno politični organi in organizacije zagotavljati enakovredne odnose poslovanja na vsem jugoslovanskem področju. Konkretno: podjetje „Beograd“ kupuje veliko blaga v Sloveniji in na Hrvaškem, ne more pa dobiti v Sloveniji lokacije. Ljubljanska podjetja imajo v Beogradu 173 trgovin, predstavništev ter skladišč in gradijo tudi dve trgovski hiši. Beograjska podjetja pa imajo v Ljubljani vsega 10 trgovin.

Odločili smo se za politiko družbenega dogovarjanja, zato bi bilo koristno, če bi se gospodarske zbornice Srbije, Slovenije in Hrvaške sporazumele o ustvarjanju enotnega jugoslovanskega tržišča in zagotovile vsem podjetjem v Jugoslaviji enake pogoje za poslovanje.

- ik

Kako priti do čistih računov?

Čimbolj se bližamo dokončni razbremenitvi federacije vseh nepotrebnih družbeno-ekonomskih funkcij, tem večkrat je slišati zahtevo, da bi morali v prihodnje prelivati sredstva v tiste dele države, ki so oškodovani zaradi nizkih cen surovin

Ekonomisti gospodarske zbornice Makedonije so izračunali, da se iz te republike samo s prometom barvnih kovin in izdelkov makedonske tobačne industrije letno prelije drugam 230 milijonov dinarjev. V vseh svojih razpravah zato poudarjajo, da sistema kompenzacije ne pojmujejo kot prakso stalnega, mesečnega ali letnega obračunavanja, koliko so oškodovani, ampak ga je treba upoštevati že pri določanju skupne politike razvoja Jugoslavije. Pri vsakem ukrepu, ki bi lahko vplival na tržišče, naj bi torej ugotovili, kakšne prednosti prinaša enim in kakšno izgubo drugim. Te razlike je treba na neki način izravnati. Sistem kompenzacije naj bi bil torej smiseln le, če bi ga vpeljali med republikami. Kompenzacija po panogah bi namreč pomenila zanikanje sprejete razvojne politike. Od sistema kompenzacije pričakujejo — za razliko od sklada za razvoj, ki ni pomoč, ampak kreditiranje — zaustavitev teženj po poglobljanju razlik v razvoju republik. Regresiranje cen surovin naj bi bil torej pogoj za normalen, enakopraven in demokratičen odnos med republikami.

Čeprav smo ugotovili, da je prav inflacija povzročila neskladen razvoj gospodarstva pa tudi posameznih predelov države, govorimo v javnosti in v političnih akcijah, da smo zašli v gospodarske težave zaradi konfliktov med razvitimi in nerazvitimi republikami. Izraz tega je tudi amandna zvezne skupščine, s katerim se ZIS obvezuje, da bo že letos posebej skrbel za razvoj domačih surovinških virov, ki so v glavnem v manj razvitih republikah. Iz analize, ki jo je leta 1969 izdelal zvezni zavod za cene, namreč sledi, da se z reformo izravnani odnosi med cenami vračajo v stare, se pravi, da so v škodo surovinških panog. Zainteresirani pa radi po-

zablajo na spremembe, do katerih je prišlo v obdobju od junija 1969 do konca leta 1970. Od junija 1969 so se namreč cene sredstev za delo dvignile za 10 %, potrošnega blaga za 11 %, materiala za reprodukcijo pa kar za 19 %. Nadaljnji pritisk za povečanje cen surovin bi tako celo presegel odnos med cenami iz 1965. leta, in to v času upadanja konjunktura na svetovnem tržišču surovin! K temu je treba dodati še dejstvo, da naša predelovalna industrija raje uporablja reprodukcijski material iz uvoza, saj ji njegova boljša kakovost povrne višjo ceno. Povrh vsega pa smo glede surovin dokaj siromašni. Vse račune o našem surovinškem bogastvu in veliki akumulaciji predelovalne industrije kajemo za domačimi plotovi. Bolje bi bilo zato surovinškim panogam pustiti možnost, da se izkažejo v izvozu; s tem jim bo morala predelovalna industrija avtomatično priznati svetovne cene. Predelovalni industriji pa bi kazalo ustvariti pogoje — s pomočjo samostojnega razpolaganja z devizami in kroženjem tujega kapitala — za vključevanje v mednarodno delitev dela. Le tako bo lahko povečala svojo produktivnost in zmogla „svetovno cenjo“ tako domače kot tuje surovine in reprodukcijskega materiala.

Kompenzacije kot instrument ekonomske politike pa bi kazalo uprabljeti samo v primerih, če bi zaradi širših interesov določali posameznim proizvedom ali skupinam proizvodov nižje cene od cen, ki bi se sicer oblikovale na osnovi zakona ponudbe in povpraševanja.

Razumljivo, da bi se morali o takšnih kompenzacijah, sprejetih na ravni zveze, vnaprej dogovoriti, jih vključiti v politiko razvoja Jugoslavije in sprejeti le s soglasjem vseh republik.

VINKO BLATNIK

TE DNI SO REKLI

Zvone Dragan, član CK ZKS, na seji Centralnega komiteja ZKS:

Med najpomembnejše podvalvacijske socialno-politične naloge sodi ustreza politični standarda, predvsem pa najino obvladovanja najbolj zaostrenih socialnih problemov. V globali bi naj standard očevali na združeni ravni, ki se bo morala v prihodnje počasneje dvigovati, vendar so v notranji strukturi potrebne spremembe in premiki zaščita tistih kategorij delavcev in prebivalstva, ki imajo najnižje prejemke, znižanje standarda pri tistih, pri katerih je že doslej v precejšnji meri baziral na privilegijih in negativni socialni diferencialaciji. Tako imenovani zaščitni ukrepi niso le izraz nečiste socialne logike, ampak morajo postati dopolnilni ukrepi v množični pritisk na povečanje produktivnosti dela, hitrejša integracijske procese, večji učinki naložb, boljše izkoriščanje proizvodnih sredstev itd.

V Sloveniji smo v zadnjih mesecih storili že precej na tem področju. Zavedati pa se moramo, da brez žrtve, omejevanja, racionalne porabe, discipline, večje produktivnosti itd. ne bomo uspeli s stabilizacijo. To resnično pa tu in tam spremlja nezaupanje, ki tiči v nas samih, v razdahu iz inflacijskih časov, v končinah dosežanja ekonomskega sistema in ekonomske politike, ko smo se preveč navadili, da trdimo brez kritja, da živimo o tuj račun, da je državna emisija in bančna blagajna skoraj brez dna itd. Zato je očitno, da bi tudi sedaj radi nekateri preložili breme stabilizacije in odgovornosti zanjo na druge.

Dr. Vladimir Bakarić, član sveta federacije, na seminarju za komuniste zagrebške univerze:

Ostaja vprašanje, kaj naj ekonomiji ostane v federaciji. Potrebno je, da v federaciji ostane odločanje o vprašanju enotnega trga. Pod enotnim trgovskim lahko seveda razumemo marsikaj in zato smo poskušali, da iz problema enotnega trga izločimo samo tista vprašanja, ki bi bila sicer — če ne bi o tem odločala federacija — težje rešiti. Dejstvo je, da različnim ekonomijam in različnemu razvoju posameznih ekonomij ne ustreza vedno isti interesi. Spričo zaščite neodvisnosti Jugoslavije kot celote pa moramo nujno interese usklajevati. To pomeni, da vsi interesi ne bodo popolnoma usklajeni, da bodo nekateri včasih v večjo korist drugih spet v večjo korist drugih. To pa pomeni, da se moramo likvidirati vseh prepričani, ki smo jih imeli, vsekakor pa bomo te prepire zaenkrat vsaj omejili.

Če bi razpravljali tudi samo teh problemih, bi že naredili velik korak naprej v našem razvoju. Drži pa, da samo s tem ne bi našli končnih rešitev med sebojnih odnosov med našimi narodi. To so prepričani, to misli pravi konflikti, na podlagi tega prepričev pa se sedaj trudimo najti kompromise in kompromisne rešitve. Trajnejše rešitve teh problemov pa so drugod, pravi v čim večjem prenosu vse funkcij na delovnega človeka.

BREŠT
POHIŠTVO

Tretjič »Crveni barjak«

V dneh od 15. do 17. februarja je bilo v Kragujevcu tretje srečanje samoupravljalcev „Crveni barjak“, ki se ga je udeležilo več kot 1.000 delegatov iz celotne države. To srečanje organizira klub samoupravljalcev delavske univerze v Kragujevcu skupno z občinskimi sindikalnim svetom in spomin na dogodke v letu 1876, ko so delavci v Kragujevcu podprli svojo socialistično občinsko upravo in prvič razvili rdeči prapor, na katerem je bil z velikimi črkami zapisan njihov zgodovinski cilj: samouprava.

Osnovna tema letošnjega srečanja „Crveni barjak“ je bila razprava o neposrednem samoupravljanju v integriranih delovnih organizacijah. V sklopu te problematike pa so bila v ospredju tri osnovna vprašanja: kako organizirati „samoupravljalstvo tehniko“, kako uveljaviti družbeno kontrolo in kako razviti občutek odgovornosti. Delegatom na letošnjem zboru so svoje izkušnje posredovali predstavniki podjetij „Rade Končar“ iz Zagreba ter RTB Bor.

... v jugoslovanskih sindikatih

O ZAPOSLOVANJU IN INTEGRACIJI

ČRNA GORA

Predsedstvo republiške konference Zveze sindikatov Črne gore je na zadnji seji obravnavalo možnosti za intenzivnejše zaposlovanje v gospodarstvu ter njegove večje integracije. Po mnenju predstavnikov sindikatov so bile doslej možnosti za zaposlovanje mlajših delavcev vse premalo izkoriščene, kar je po njihovem mnenju vzrok, da čedalje več mladine odhaja na delo v tujino. Sicer pa je v Črni gori trenutno kakih 6000 nezaposlenih, prav toliko delavcev pa je na začasnem delu v tujini. V razpravi so omenjali tudi podatek, da je črnogorsko gospodarstvo zaposlilo znatno manj pripravnikov kot leto poprej. Marsikateri od razpravljalcev pa je opozarjal na to, da so pri zaposlovanju odločilne sorodstvene vezi, pogosto podkupovanja in najrazličnejše zveze.

V zaključkih, ki jih je sprejelo predsedstvo črnogorskih sindikatov, je poudarjeno, da sodoben način gospodarjenja terja tudi dolgoročno planiranje kadrovskih potreb in delovnih organizacijah ter intenzivnejše zaposlovanje strokovnjakov, ki prihajajo iz šol.

Kritično so predstavniki sindikata ocenili tudi dosedanje integracijske procese v republiki. Omenjali so, da marsikatero integracijo spremlja hotenje, da bi izločili konkurenta na tržišču, in ne težnjo, da bi razvili proizvodnjo in s tem povečali dohodek. Zato bi bilo po mnenju vodstva črnogorskih sindikatov potrebno v prihodnjem obdobju na področju integracije razvijati dejavnost v treh smereh. Gre za nastanek metalurško-energetskega gospodarskega kompleksa, za združevanje gozdarstva in industrije za predelavo lesa ter za združevanje turističnega gospodarstva.

Najceneje v Prištini

Po številu zgrajenih stanovanj v minulem letu v primerjavi s številom prebivalcev je Priština na prvem mestu v Jugoslaviji. Stanovanja v tem mestu so cenejša kot v kateremkoli drugem večjem mestu v državi. Kvadratni meter stanovjske površine stane 1900 dinarjev, povprečno dvosobno stanovanje pa 100.000 dinarjev.

IN VENDAR SE VRTI!

Ali bo tretja reforma le zavrgla investicijske apetite?

Predlansko razburjanje Slovenije zaradi avtoceste se je preselilo na jug: zaradi nesporazuma, kod naj bi tekla avtocesta Novi Sad-Beograd, je prišlo do ostavke treh pokrajinskih sekretarjev. Tudi glede hrvaške avtoceste mnenja niso enotna. Vse te močne želje, da se posamezne občine čimprej postavijo z moderno avtocesto, temelje na prepričanju, da bodo velike investicije in posojila hitro izplačali s pomočjo cestnine. Brez take računice bi se namreč le malokdo upal zadolžiti — samo zaradi prestiža.

V takih razmerah zelo preseneča pismo predsednika pirotke občine, naslovljeno na IS Srbije in na poslance Ponišavlja. Pismo vsebuje pojasnilo, da bi pirotška občina izgubila milijone, če bi se komercializirala avtocesta med Belo Palanko in Pirotom. Avtotransportno podjetje iz Pirotu bi namreč moralo za potnino izplačati več, kot je znašala njegova akumulacija

1969. leta. Vsi prebivalci okoliških mest bi si nakopali precejšnjo potnino. V Pirotu so izračunali, da bi vse dohodke od avtoceste lep čas dajali za odplačilo posojil in da le malokoga zanima, kakšna bo korist čez 10 ali 15 let. Zato predsednik pirotke občine ugotavlja, da moderna avtocesta za Pirot ni zanimiva.

Vsekakor nov pojav v sedanji mrzlici za avtocestami! Da ne bo nesporazuma: pomislekom prebivalcev v Pirotu zavoljo drage ceste nismo sami prisluhnili, ampak jih povzemamo po reviji „NIN“. Zakaj? Lepo je slišati, da se ne pričakmo več, kod vse v Jugoslaviji zgraditi moderne avtoceste, ampak smo končno le začeli računati, kolikšno breme bodo za posamezna področja — če na njih ne bo dovolj prometa.

Kako je že rekel Galileo Galilei: „In vendar se vrti!“ Če se ne motim.

- pik -

Škodljivi pritiski

Dejstvo, da so na treh sestankih v zvezni gospodarski zbornici — tekstilna industrija, kemična industrija in industrija umetnih gnojil — zahtevali zvišanje cen, ne daje upanja v uspeh devalvacije. Spominja nas na jesen 1965. leta, ko je del gospodarstva ugotovil, da reforme ne gre jemati preresno. Po-

novno se nekatere dejavnosti zatekajo k zvišanju cen, namesto da bi potrkale na vrata družbeno-političnih skupnosti in zahtevale nadaljnjo razbremenitev gospodarstva. Brez tega je dosedanji maneverski prostor, ustvarjen z akcijo na zvezni ravni — gre za razbremenitev v znesku 180 milijard S dinarjev

— premajhen. Če gospodarstvo ne bo izvedlo pritiska na družbeno-politične skupnosti, ki se morajo odreči megalomanski investicijam in preveliki porabi ne bo denarja za modernizacijo za kreditiranje opreme itd. Če bo gospodarstvo iskalo izhod v dvigavanju cen, bo obnovilo slabo, nereformsko politiko.

JUGOFENOMEN

PODOBE NAŠEGA ČASA

— Nezaslišano!
— Kaj pa je spet? Kaj se je zgodilo?
— Ko bi se le enkrat zgodilo, bi si tega ne gnal k sreči. Ampak, kar naprej se godi, to je tisto.
— Kaj se godi?
— Ljudem se avtoriteto jemlje.
— Misliš na tiste iz „Vege“, ki so jih hoteli postaviti na cesto.
— Ne, ne na tiste! Na tiste že ne!
— Na koga pa, če ne na tiste?
— Na naše ljudi zgoraj.
— Aha, Čkalja...
— Ne samo Čkalja, tudi drugi.
— Nihče drug ni dregnil tako visoko, kolikor vem, le Čkalja. Na koga misliš?
— Kako da ni nihče drug dregnil? Kaj pa karikature?
— Tista v „Delu“, ko je vprežen v voz?
— Ja, tista!
— Tista je stooostotno na liniji, brez skrbi, lahko

mi verjameš. Če bi se zadaj ne obešale investicije, cene in proračun, ne rečem. Tako pa vleče on naprej in to je zelo pozitivno. Tudi bremena so jasno narisana.

— Ampak, pomisli, predsednik, pa vprežen v voz! Kaj bodo rekli za-

sto: gledaš jo lahko tako, gledaš pa jo lahko tudi drugače in to po nepotrebnem bega naše delovne ljudi. Zato pa rečem jaz: bolje nič, kot beganje! In ne samo beganje. Si videl tisto v Pavlihi, ko so ga privezali na jambor?

se smehlja in stiska roke tujim diplomatom, ampak tudi, ko je v skripcih. Bolj človeški postane!

— Pa avtoriteta?
— Se krepil!
— Pada!
— Krepil!
— Pada in pika!

AVTORITETE NIKAR!

naj? A kar je glavno: kje so naši delovni ljudje!? Spredaj, pri njem, jih ni, zadaj, na vozu, jih ni. Brez ustvarjalnega prispevka naših delovnih ljudi pa stabilizacije, kot je znano, že ne bomo uresničili.

— Saj pri tej karikaturi ne gre za delovne ljudi, Polde! Mislim, da gre le za opis težav, ki jih ima ZIS pri uresničevanju stabilizacijskega programa, za nič drugega. Če pa karikatura tako gledaš, ne, je nedvomno izredno pozitivna.

— Vidiš, saj to je ti-

— Ja, videl! Ampak tudi tista je zelo pozitivna: enega je pač treba privezati na jambor, da bo poslušal, drugi pa naj imajo proste roke za uravnavanje stabilizacijskih jader, da bi barčica lahko mirno plula med ostrimi čermi skupščinske razprave. Dobra karikatura!

— Pa zakaj prav predsednika?

— Mislim, da ni nobene politične škode, če predsednika. Naj se ve, kdo je odgovoren. Pa ljudem bo bližji, če ga ne bodo videli le takrat, ko

— No, raje povej, kaj misliš napraviti, namesto da kričiš?

— Nič posebnega! Le vsako stvar bom trikrat pregledal, preden jo bom spustil naprej.

— Pa ljudje?
— Bolje, da nič takšnega ne gledajo, kot pa, da bi si kakšne stvari napak razlagali. Predsednik in Čkalja, predsednik, pa vprežen v voz, predsednik, pa privezan na jambor... In še v tako resnih časih!! Le kam nas bo to pripeljalo!

— No, kakor veš...
VINKO BLATNIK

CENTER ZA FUNKCIONALNO IZOBRAŽEVANJE IN SVETOVANJE

pri Višji šoli za organizacijo dela v Kranju,
Prešernova 11

RAZPIS FUNKCIONALNIH SEMINARJEV za mesec marec

Po letnem programu funkcionalnih seminarjev za vodstvene in strokovne delavce v industrijskih podjetjih razpisujemo za mesec marec 1971 naslednje funkcionalne seminarje:

1. elementi racionalnega zaposlovanja 9.—11. 3. 1971
2. fiziološki problemi dela 15.—19. 3. 1971
3. kibernetični model organizacije OPD 29.—31. 3. 1971
4. statistična kontrola kvalitete 22.—26. 3. 1971

Udeleženci seminarjev bodo prejeli na seminarjih vse potrebno gradivo, da bodo lahko aktivno sodelovali na seminarju ter pridobljeno znanje koristno uporabili v praksi.

Priporočamo vam, da tudi vaše podjetje pošlje na seminarje strokovnjake, ki se direktno ali indirektno ukvarjajo z omenjeno problematiko. Obenem pa vas obveščamo, da je udeležba na nekaterih seminarjih omejena.

Prijave pošljite Centru za funkcionalno izobraževanje in svetovanje (telefon 23-181 ali 22-834) pri Višji šoli za organizacijo dela v Kranju.

CENTER ZA FUNKCIONALNO IZOBRAŽEVANJE
IN SVETOVANJE

PA ŠE RES JE...

Generalni direktor Združenega podjetja za PTT promet v Ljubljani, Jože Gerbec je znan po tem, da vselej brez ovinkov pove, kaj in kako misli o kakšni stvari. Ko so nedavno tega na sindikalni konferenci slovenskih PTT delavcev razpravljali o samoupravnem dogovarjanju, je med drugim povedal tudi naslednje:

„Menda že dvajset let poslušam pritožbe in pripombe, da naše delo in odnosi niso dobro organizirani, da vsepovsod škriplje in tako naprej. Zmeraj sem vam odgovarjal, da pričakujem konkretne predloge,

kako naj bi uredili vse tisto, kar je ali pa naj bi bilo napak. Priznati moram, da takih predlogov niti ne manjka. Pravniki in drugi strokovnjaki se potem mesece in mesece mučijo z njimi, da bi jih spravili v red; da bi izoblikovali take rešitve, ki bi bile v interesu naše dejavnosti kot celote in ki bi ustrezale tistim, ki zahtevajo spremembe. Ko tak predlog pride v javno obravnavo, ga pa v eni uri „zbršete“, češ da ne velja in — hajd, začni mo znova! Ne vem, kdo je tega bolj kriv: ali vi, ki ste po podjetjih, ali pa mi, ki delamo na Združenem podjetju. Končno zdaj to niti ni važno. Pomembno pa se mi zdi, da bomo vsi skupaj morali ugotoviti razliko med željami in pa med dejanskimi možnostmi, kakor jih dopušča n. pr. zakonodaja. Potem se ne bi kar naprej lovili okrog oslove sence, izgubljali čas in moči, ki nam hkrati primanjkujejo na drugih področjih. Hvalimo se, da smo pri samoupravnem dogovarjanju prišli dlje, kot katerakoli druga dejavnost. To sicer drži. Ampak, vprašam vas, ali ne bi mogli napredovati še hitreje, če bi seveda znali hitreje razločevati med bistvenim in postranskim?“

Pa še res je, kar je povedal direktor Jože Gerbec. Spodbudno bi bilo, če bi take ali podobne stvari ne ugotavljali samo v PTT. Žal je res tudi to, da gre za splošno bolezen, za katero zdravil ne poznamo, ali pa jih vsaj jemati nečemo... —mG

Pred ustanovitvijo Sveta koroških občin

O predlogu bodo zdaj razpravljale in sklepale skupščine občin Ravne na Koroškem, Dravograd, Radlje ob Dravi in Slovenj Gradec

Te dni so predstavniki občinskih skupščin in občinskih vodstev družbeno političnih organizacij iz vseh štirih koroških občin, skupaj s predstavniki največjih gospodarskih delovnih organizacij in skupnih medobčinskih služb, izoblikovali dokončen predlog dogovora o ustanovitvi Sveta koroških ob-

čin. Istočasno so skupščinam občin Dravograd, Ravne na Koroškem, Radlje ob Dravi in Slovenj Gradec predlagali, da ustanovijo Svet koroških občin, in sicer kot posvetovalni, koordinacijski in usmerjevalni organ vseh štirih koroških občin. Svet bi sestavljalo 25 članov, obravnaval pa bi vprašanja, ki so

skupnega pomena za Koroško, posebej še v zvezi z družbeno-ekonomskim in samoupravnim razvojem tega območja, razvojem gospodarstva, urbanizmom, komunalnim in stanovanjskim gospodarstvom itd.

Na sestanku, bil je na Ravnah na Koroškem, je bilo poudarjeno, da vse bolj prevladuje spoznanje, da bo mogoče ob okrepljenem medobčinskem sodelovanju hitreje napredovati na vseh področjih, veliko pa si obetajo zlasti še od usklajene kadrovske politike, porazdelitve proizvodnih kapacitet, dolgoročne politike investiranja in tudi bolj enotnega usmerjanja gospodarskega razvoja. Predstavniki gospodarstva so poudarili, da so prav oni najbolj občutili premajhno sodelovanje občin na Koroškem, zato — upoštevaje interese delovnih skupnosti — ustanovitve sveta tudi podpirajo.

MARIBOR DOBI OBČINSKI PRAZNIK

V mariborski javnosti in v družbeno političnih organizacijah že dalj časa razmišljajo o tem, kateri datum bi izbrali za svoj občinski praznik. Večina občin svoj občinski praznik že ima, dneve zanj pa so izbrali po pomembnih datumih za svoj kraj v času NOB.

O datumu mariborskega občinskega praznika bodo odločali občani na zborih volivcev. Obstajata pa dva predloga, in sicer 29. april in 7. junij. 29. aprila leta 1941 so mariborski komunisti in skojevci izvedli v središču Maribora, ki je bil poln nemških vojakov, prvo uporiško akcijo. 7. junija 1941 leta pa je odpeljal prvi vlak Slovencev, v glavnem Mariborčanov, v pregnanstvo v Srbijo.

Kakorkoli se bodo odločili občani, eno je gotovo, še to leto bo tudi Maribor dobil svoj občinski praznik. C.

Občinske skupščine Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec bodo že v kratkem razpravljale o predlogu dogovora o ustanovitvi skupnega organa samoupravljanja občin, Sveta koroških občin. S poslovníkom pa bodo določili podrobneje položaj in vlogo ter odgovornost Sveta koroških občin, prav tako pa tudi vsebino, oblike in metode dela. (ma)

V ČASU POLETOV NA MESEC IN OSVAJANJA VESOLJA IZREDNO AKTUALNA KNJIGA:

V. Pirnat:

ZANIMIVOSTI NOČNEGA NEBA

Knjiga nas seznanja s tistimi osnovami, ki jih moramo poznati, če hočemo vsaj približno doumeti dosežke današnje znanosti pri osvajanju vesolja. Govori o vrstah nebesnih teles (zvezde, dvojne in mnogoterne zvezde, spremenljive zvezde, galaksije, daljna osvetlja, planeti, naravni sateliti, planetoidi itd.) o navideznem dnevnem in navideznem letnem gibanju nebesnih teles, o opazovanju planetov in Meseca, posreduje nam seznam ozvezdij itd. Za ponazoritev skrbe v knjigi številne barvne in črno-bele slike, grafikoni in druga ilustrativna dopolnila.

Knjigi so priložene še: reliefna karta Meseca, pregledna karta Mesečevih tvorb in 7 zvezdnih kart.

KNJIGA IMA 114 STRANI, NATISNENA JE NA ODLIČNEM BREZLESNEM PAPIRJU IN VELJA 35 DIN (ITALIJANSKA VEZAVA). DOBITE JO V VSEH KNJIGARNAH, PRI ZASTOPNIKIHALOŽBE IN PRI UPRAVI DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE, Ljubljana, Mestni trg 26.

„Striček Kurent, prideš na našo šolsko maskarado?“

„Daj no mir, kje imam pa čas. Veš, včasih smo odganjali zle duhove s polj in prinašali boljšo letino. Sedaj pa pravijo, naj bi odganjali zle duhove iz našega gospodarstva, da bi stabilizacija uspela. Ne veš, kajne, kaj je to stabilizacija? No, tudi sam ne vem prav dobro, poizkusiti pa ni greh,“ je rekel Kurent in odplesal dalje po celjskih ulicah.

Pustne seme in šale smo „djali v kraj“ do naslednjega leta. Tisti, ki ga je Pust dodobra „pobodel“, ga zlepa ne bo pozabil. Šal pa, bridkih in zasoljenih, ki so zarezale v živo, tudi ne. A. AGNIČ

OBVESTILO REPUBLIŠKEGA ODBORA
SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH
DEJAVNOSTI SLOVENIJE

Izjeme pri izplačevanju osebnih dohodkov

Predsedstvo republiškega odbora Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije je na seji dne 22. februarja 1971 po pooblastilu republiškega odbora sprejelo kriterije za oceno upravičenosti oprostitve posameznih delovnih skupnosti (organizacij) družbenih dejavnosti obveznosti v zvezi z omejitvami po 1. in 2. členu zveznega zakona o začasnih ukrepih na področju ugotavljanja sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov v delovnih in drugih organizacijah (Ur. list SFRJ, št. 60/1970).

25. člen zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov (Ur. list SRS, št. 4/1971) pooblašča izvršni svet Skupščine SR Slovenije, da lahko po poprejšnjem mnenju republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Gospodarske zbornice SR Slovenije oprosti posamezne dejavnosti oziroma delovne organizacije teh obveznosti po zveznem zakonu, in to do 30. 4. 1971.

Organi Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije bodo dajali ustrezna mnenja k posameznim predlogom delovnih organizacij družbenih dejavnosti po tehle kriterijih:

1. Primerjava kvalifikacijske sestave zaposlenih v delovni organizaciji s poprečno kvalifikacijsko sestavo v SR Sloveniji po metodi pogojno nekvalificiranega delavca, ki daje enotni imenovalec za upravičene osebne dohodke za delo v rednem delovnem času.

Način računanja kvalifikacijske sestave zaposlenih po metodi pogojno nekvalificiranega delavca

Število zaposlenih na dan 31/1-1971:

z doktoratom, magistraturo ali javno priznano specializacijo, pomnoženo s	3,20 = X
z visoko izobrazbo, pomnoženo z	2,80 = X
z višjo izobrazbo, pomnoženo z	2,25 = X
s srednjo izobrazbo, pomnoženo z	1,65 = X
z nepopolno srednjo izobrazbo, pomnoženo z	1,25 = X
visokokvalificiranih delavcev, pomnoženo z	1,83 = X
kvalificiranih delavcev, pomnoženo z	1,33 = X
polkvalificiranih delavcev, pomnoženo z	1,09 = X
nekvalificiranih delavcev, pomnoženo z	1,00 = X

Skupaj dejansko zaposlenih	Skupaj pogojno nekvalificiranih delavcev	X
----------------------------	--	---

X Količniki so izračunani iz podatkov popisa zaposlenih (Statistični letopis SR Slovenije - 1967)

Seštevek X se deli z dejanskim številom zaposlenih in pomnoži s 100. Kot rezultat dobimo število pogojno nekvalificiranih delavcev na enega zaposlenega v delovni organizaciji.

Število pogojno nekvalificiranih delavcev na zaposlenega delimo z 1,32 (kvalifikacijski količnik v SRS). Rezultat pove, za koliko odstotkov se kvalifikacijska sestava zaposlenih v delovni organizaciji razlikuje od poprečja za SR Slovenijo.

Dobljeni količnik množimo z lanskoletnim poprečnim osebnim dohodkom v SRS, ki znaša po uradnih podatkih zavoda SRS za statistiko 1376 dinarjev. Tako dobimo zgornjo mejo družbeno opravičljivega poprečnega osebnega dohodka delavca v delovni organizaciji za redno delo.

2. Primerjava izplačanih osebnih dohodkov za delo v podaljšanem delovnem času v letu 1970 in 1971; pri tem letošnja (mesečna ali kumulativna) izplačana vsota ne sme presegati vsote iz enakega obdobja lani, povečane za odstotek porasta življenjskih stroškov.

3. Ne glede na upravičenost po 1. in 2. točki delovna organizacija ne more povečati osebnih dohodkov, če v skladu z veljavno pogodbo nima realnega kritja za izplačilo takih zneskov.

4. Izjava delovne organizacije, da število zaposlenih ne presega družbeno priznanih (določenih) kadrovskega normativov, dokumentirana s podatki o razlikah med dejansko in normiranoasedbo delovnih mest.

5. Izjava delovne organizacije, da se obseg dela v letu 1971 ni zmanjšal v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta.

6. Podatki o poprečnih osebnih dohodkih (za redni in podaljšani delovni čas) na enega zaposlenega po mesecih v letu 1970 in za januar 1971.

Delovna organizacija naj k vlogi za oprostitev priloži še obrazec LP-I in LP-II, predpisan z zveznim navodilom (Uradni list SFRJ, št. 5/1971).

Posamezna mnenja po tem zakonu na temelju navedenih kriterijev bo po pooblastilu predsedstva republiškega odbora dajala izvršnemu svetu skupina pri republiškem odboru, sestavljena iz predsednika in sekretarja pododbora ustrezne dejavnosti in predsednika oziroma tajnika republiškega odbora.

Administrativne in organizacijske posle za obravnavanje izjem opravlja republiški sekretariat za delo.

Navedene kriterije je sprejela tudi začasna komisija za pripravo osnutkov splošnih družbenih dogovorov o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov pri izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije na seji dne 23. 2. 1971.

O tem obveščamo delovne in sindikalne organizacije zato, da bi bili njihovi zahtevki kar najbolj natančno dokumentirani in utemeljeni.

V Ljubljani se staro umika novemu. Toliko je novih gradenj, da bi brez števil skoraj težko prepričali tiste, ki stanovanja že imajo, da teh še vedno močno primanjkuje. In vendar, že številke same so zaskrbljujoče, kaj šele, če pomislimo na to, da za vsako številko stoji toliko in toliko družin, toliko in toliko ljudi, ki nimajo primerne strehe nad glavo.

V Ljubljani nam manjka skoraj 24.000 stanovanj. Če k tem manjkajočim stanovanjem prištejemo še dotrajana in tista, ki bodo kmalu neprimerna za prebivanje, se primanjkljaj poveča na 30.000 stanovanj. Če bi zgradili vsako leto 3000 stanovanj, bi morali približno deset let graditi samo za to, da bi odpravili sedanji primanjkljaj. Pred letom in pol je Centralni zavod za napredek gospodinjstva naredil anketo med 298 družinami z otroki v Centru, Mostah in za Bežigradom. Od teh 298 družin jih ima le 176 stanovanja. Ostali pa so taki, ki stanujejo bodisi kot podnajemniki, bodisi zasilno. To so samo delni podatki iz treh ljubljanskih občin.

Kako priti do strehe, ko pa je gradnja ne samo počasna, temveč tudi tako zelo draga? Vedno več je namreč takih družin, ki nimajo dovolj visokih osebnih dohodkov, da bi lahko kupili stanovanje. Najemnih stanovanj pa praktično ne gradimo več.

Ta in še druga vprašanja v zvezi z bodočo stanovanjsko politiko v Ljubljani bodo na dnevnem redu ene od prihodnjih sej mestne skupščine. Prav gotovo je, da bomo morali v Ljubljani čimprej dobiti srednjeročni načrt razvoja stanovanjskega gospodarstva, ki ga bodo morale podpreti občine in mesto, pri tem pa nikakor ne bomo smeli pozabiti na to, da bo treba graditi tudi cenejša najemniška stanovanja.

Zakaj delavci težko uveljavijo svoje pravice?

Na to vprašanje so skušali odgovoriti novomeški sindikati

V okviru priprav na drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije je občinski sindikalni svet Novo mesto pred kratkim pripravil v Šmarjeških Toplicah širše posvetovanje o uveljavljanju pravic delavcev. V sindikatih se dnevno srečujejo s številnimi delavci, ki pri njih iščejo rešitev svojih problemov in zaščito. Pri tem gre največ za odpuščanje in premeščanje delavcev, za neurejene medsebojne odnose v kolektivih, za vprašanja zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, pa za stanovanjske zadeve in podobno.

Zanimivo in hkrati zaskrbljujoče je dejstvo, da imajo delavci čedalje manj zaupanja v razne pritožbene organe znotraj delovne organizacije. Menili so, da tiče vzroki za to predvsem v nemoci teh organov, ki so več ali manj zagovorniki politike vodstva podjetja in delavca le redko vzamejo v zaščito. V podobnem položaju so pogosto tudi družbeno politične organizacije znotraj podjetja. Zato so močno poudarili potrebo po krepitvi vpliva in vloge teh organizacij in še posebej sindikata v podjetju, ki mora bolj kot doslej nadzorovati izvajanje samoupravnih aktov v podjetju in preprečevati nezakonite postopke, v primeru kršenja zakonitosti pa delavca zaščititi.

V zadnjem času tudi družbeno politične organizacije izven podjetja s svojimi pravnimi posvetovalnicami teže dosejajo sporazumne rešitve z delovnimi organizacijami ob pritožbah posameznih delavcev. Prav tako nemočne so pogosto komisije za prošnje in pritožbe pri občinskih sindikalnih svetih. Vse to torej vodi do pojava, da bo poslej delavec vsako svojo pravico lahko uveljavljal le preko pristojnega sodišča, dasiravno bi morali težiti k temu, da bi bilo v našem široko razvejanem samoupravnem sistemu takih pojavov čim manj. Poleg tega sodišča pri razreševanju delovnih sporov včasih tudi niso dovolj samostojna, medtem ko se reševanje posameznih zadev pred sodiščem tudi predolgo vleče.

Na posvetovanju so tudi ugotovili, da so marsikje šibka točka samoupravni akti. Statute sicer pregledujejo posebne ob-

činske komisije, nihče pa ne nadzira pravilnikov o delovnih razmerjih, o delitvi dohodka, o osebnih dohodkih itn. Praksa kaže, da je največ pritožb delavcev zav s teh področij, zato so se zavzeli, da bi tudi te samoupravne akte podredili neki

družbeni kontroli. Menili so, naj bi to opravljale občinske skupščine, zato pa bi seveda morale okrepiti svoje pravne službe. Poudarili so, da tak nadzor družbe samoupravljanju ne bi v ničemer škodoval, zlasti še, ker bi deloval predvsem v preventivnem smislu, marsikje pa bi delovnim organizacijam celo pomagal zakonito urejati notranji samoupravni sistem.

Še posebej so se v razpravi dotaknili združenih podjetij, v katerih je ugotovljenih več kršitev zakonitosti. Zahtevali so, da matična podjetja dajo svoje samoupravne akte tudi vsem eno-

tam in občinskim skupščinam, kjer take enote so. Zdaj namreč na Dolenjskem, kjer je teh enot veliko, večina obratov ne pozna notranje zakonodaje svojega podjetja. In če je ne pozna, je seveda tudi izvajati ne more, zato je kršitev zakonitosti na tem področju še toliko več.

Ker nekatere delovne organizacije, med njimi tudi večje, še nimajo urejene interne zakonodaje, so na posvetovanju zahtevali, da se odgovorni v podjetjih zavzamejo za čimprejšnjo dosledno ureditev samoupravnih aktov, s katerimi morajo seznaniti vse zaposlene. R. S.

ODLOČITEV O USTANOVITVI TEMELJNE SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA V TRBOVLJAH

Za hitrejši razvoj varstva najmlajših

Sedaj delujeta v zasavskih občinah samo dve temeljni skupnosti otroškega varstva, in sicer v Zagorju ob Savi, kjer so se že pred leti odločili zanjo, in v Litiji, kjer so jo ustanovili decembra lani. Pred kratkim pa so se tudi v središču revirjev odločili za samostojno temeljno skupnost otroškega varstva. Sodijo namreč, da bi ta samoupravni organ lažje in hitreje urejal ali odpravljal številna odprta vprašanja s področja vseh oblik organiziranega varstva najmlajših občanov in se hkrati tudi lotil uresničevanja že sprejetega programa dolgoročnega razvoja na tem področju - do leta 1980.

Čeprav so v Trbovljah po

vojni marsikaj storili na tem področju, jih je čas prehitel. Varstvo otrok je še do pred leti veljalo za razmeroma skrbno in dobro urejeno. Ker pa se je vsako leto zaposlilo več žensk, so postajale tudi varstvene ustanove pretesne. Nekatere med njimi že celo ne ustrezajo več svojemu namenu, ker so samo zasilno urejene in vse več trboveljskih družin si je moralo poiskati druge varuhe za svoje najmlajše.

Lani so sicer v središču revirjev zastavili novogradnjo večje, sodobne varstvene ustanove. Denar zanjo je prispeval kolektiv Investicijskih birojev, vendar do jeseni ne bo dograjena. Te

dni so pripravljene tudi načrti za drugo, večjo otroško-varstveno ustanovo v središču mesta. Sodijo, da bi jo lahko izročili svojemu namenu prihodnje leto, najkasneje jeseni. V obel ustanovah bo prostora za najmanj 170 otrok, ker pa bodo morali eno od dosedanjih ustanov zapreti, ker zidovje poka zaradi starosti poslopja, bo seveda nekoliko manj prostora za nove malčke, ki naj bi v prihodnje dobili v njih možnosti za organizirano varstvo. V Trbovljah bodo letos zbrali okrog 700.000 din za varstvo otrok, ker so se odločili za povišanje prispevkov na 0,45 oziroma 0,40 %.

IZOBRAŽEVANJE V DELOVNIH ORGANIZACIJAH

ZA PROIZVODNJO DA - ZA ŽIVLJENJE PREMALO!

Izobraževanje je najbolj razširjeno in tudi najbolj temeljito v tistih delovnih organizacijah, ki imajo lastne šolske oziroma izobraževalne centre. Za mlade ljudi brez strokovne izobrazbe, ki iščejo prvo zaposlitev, pomeni vključitev v tako podjetje kar ugodno poklicno in strokovno perspektivo.

Po podatkih najnovejše analize izobraževanja v delovnih organizacijah, ki jo je pripravil Zavod za izobraževanje SRS, pa predstavlja izobraževanje za poklice ozkega profila, interno izobraževanje za poklice širokega profila in priučevanje novih delavcev za delovna mesta, kar tri petine vsega izobraževanja, katerega nosilci so podjetja.

Kar tretjina obsega vsega izobraževanja v delovnih organizacijah je namenjena izšolanju za poklice ozkega profila. Delovne organizacije namreč danes potrebujejo veliko specializiranih delavcev, kar odraža sedanjo stopnjo tehnološkega razvoja slovenskih podjetij. Ker gre torej v tem primeru za največji obseg izobraževanja v delovnih organizacijah, se ob njem nekoliko ustavimo.

Z lani sprejetim Zakonom o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij smo šele dali možnost javno priznanega šolanja za poklice ozkega profila. Teh pa ni malo. V letu 1969 so na primer v 94 slovenskih podjetjih izobraževali kar za 76 različnih poklicev ozkega profila. Najpogostejše se javljajo potrebe po izobraževanju varilcev, motoristov motornih žag, voznikov vilicarjev, žerjavovodij, pomočnikov kopačev, sprevodnikov v cestnem prometu itd.

Novi zakon o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij delovne organizacije sicer ne zavezuje za javno verifikacijo tega izobraževanja, daje pa to možnost. In to možnost kaže izkoriščati, ne nazadnje v interesu mladih ljudi, ki po tej poti prihajajo do poklicev, saj je na tem področju danes precej anomalij, ki v končni posledici prizadenejo najbolj njih. Danes so celo desetkratne razlike v času trajanja izobraževanja za iste poklice ozkih profilov, veliko neenotnosti pa je tudi v učnih načrtih in v predznanju, ki ga podjetja zahtevajo od kandidatov za to izobraževanje. Nasploh je to izobraževanje zelo neuskkljeno, zato izobražuje vsak po svoje in vsak vse, kar potrebuje. Zelo zapostavljeni pri tem izobraževanju pa so splošni izobraževalni in družbeni predmeti, pogosto pa tudi strokovno-teoretični predmeti.

Zaradi trenutnih potreb po kvalificiranih delavcih podjetja niso zainteresirana za večje splošno in družbeno znanje mladine, ki jo strokovno izobražujejo, pa čeprav že danes vemo, da bomo čez nekaj let ugotavljali, da se mladi ljudje prepočasno uveljavljajo kot samoupravljavci. Družbeni interes pa gotovo ni, da ljudje z ozkim specializiranim strokovnim znanjem ostajajo tudi ozkih pogledov na dogajanje v delovni organizaciji, v družbi. Pa vendar iz skupnih družbenih denarnih fondov za šolanje tej mladini družba danes ničesar ne prispeva za njeno večje splošno in družbeno znanje. Tako lahko rečemo, da so za proizvodnjo sicer usposobljeni, za življenje pa ostajajo vse premalo razgledani, čeprav bodo jutri nosilci samoupravnih odločitev v podjetjih. V tej zvezi tudi ne bi smeli spregledati dejstva, da danes ti mladi ljudje najpogostejše prihajajo iz vrst tistih, ki niso dokončali šolske obveznosti oziroma uspešno končali osemletke. S. G.

Kam s to mladino?

Skupščina komunalne skupnosti za zaposlovanje v Mariboru je v lanskem decembru obravnavala zaposlovanje mladih delavcev ter v zvezi s tem številne razloge za velik osip v osnovni šoli. S svojimi konkretnimi predlogi in zahtevo, da bolj odgovorno in bolj učinkovito razrešujemo številne probleme, ki so razlog sedanjemu zaskrbljujočemu stanju, so pred dnevi seznanili republiški in področni zavod za šolstvo, republiško in temeljne izobraževalne skupnosti ter skupščine občin s svojega območja, Republiški zavod za zaposlovanje, republiška in občinska sindikalna in mladinska vodstva.

Poprčen slovenski 30 % osip v osnovnih šolah se v nekaterih občinah z njihovega območja (Ormož, Ptuj, Ljutomer) povzpne celo na 40 in 50 %. Raziskave v slovenskem merilu pa navajajo kot še opravičljiv osip 10 %, saj le tolikšen delež otrok ovirajo pri napredovanju slabše sposobnosti.

Strokovna služba pri Zavodu za zaposlovanje Maribor vsako leto opravi psihološko testiranje celotne šolske generacije v 5. razredih osnovnih šol. Tako spoznava intelektualne sposobnosti učencev in skupaj s pedagogi analizira vzroke neuspešnosti poprečno in nadpoprečno nadarjenih učencev. Ugotavljajo, da med učenci, ki zaključijo šolsko obveznost v nižjih razredih, namreč ni tako majhno število poprečno in celo nadpoprečno nadarjenih otrok. Ta del mladine, pretežno delavskih in kmečkih otrok, bo lahko svoje sposobnosti in poklicne želje uresničil le, če bo dobil pravočasno pomoč in podporo.

Učitelj, ki mora sistematično spremljati psiho-fizični razvoj vsakega otroka in ga poklicno

usmerjati, mora seveda biti usposobljen za tako delo. Zato navajajo nekaj konkretnih predlogov: do zaželenih rezultatov bomo prišli, če bodo učiteljski kolektivi polno sodelovali s službo za poklicno usmerjanje, pripravljenost za to pa danes ni vedno povsod enaka, področni zavod za šolstvo naj bi skupaj s temeljnimi izobraževalnimi skupnostmi organiziral ekskurzije učiteljev v delovne organizacije, kjer bi se le-ti seznanjali z zahtevami posameznih poklicev; pedagoške akademije naj vključijo v svoj program tudi poklicno usmerjanje, saj je tudi to področje učiteljeve usposobljenosti z zakonom predpisano.

Pri Komunalnem zavodu za zaposlovanje Maribor je pri-

javljene 80 % mladine brez dokončane osnovne šole. To mladino je najtežje zaposliti, nima pa tudi stvarnih možnosti doseči strokovno izobrazbo, kakršno si teoretično po Zakonu o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij lahko tudi ona pridobi. Nihče namreč ni zagotovil potrebnih finančnih sredstev za šolanje te mladine! Dopolnjevanje njihove izobrazbe ne more biti le stvar komunalnega zavoda za zaposlovanje ali delavske univerze, pač pa predvsem stvar občinskih skupščin, delovnih in družbenih organizacij.

Odločno tudi terjajo, da končno revidiramo sedanje prezahtevne učne programe za osnovno šolo. Kot tehten razlog za osip v osnovni šoli pa navajajo tudi izredno slabo kadrovske zasedbe na šolah z njihovega območja, kjer ima 60 % učiteljev na drugi stopnji osemletke neustrezno izobrazbo, v občini Lenart celo 81,7 %, v občini Ormož, Ptuj in Ljutomer pa od 70 do 80 %. S tem v zvezi opozarjajo tudi na to, da učitelji prehitro zapuščajo delo na podeželskih šolah, te so jim le „prehodna služba“ do odhoda v večje središče. Zato se ne poglobljajo v problematiko kraja, ne spoznavajo vpliva staršev in okolice na otroke. Skratka, posredujejo le znanje, „ne uteg-

nejo“ pa v tako kratkem času reševati tudi vzgojnih problemov. Nujno je zato delo na podeželskih šolah materialno bolj stimulirati in hitreje ustvarjati boljše delovne pogoje na takih šolah. Učitelje – začetnike pa bi morali vključevati v zelo dobre šolske kolektive, kjer bi lahko dobili najboljše zasnove za opravljanje svojega poklicnega poslanstva. S. G.

Treba se je učiti, ker...

- Papirničarji na Sladkem vrhu so sklenili, da mora imeti do konca leta 1973 vsak delavec potrebno spričevalo

Delavski svet Sladkogorske tovarne kartona in papirja si je lani zadal nalogo, da še bolj izpopolni sistem šolanja v svoji delovni organizaciji in stori vse, da bodo zaposleni prišli do potrebne kvalifikacije.

Tako imajo danes sladkogorski papirničarji zares široke možnosti izobraževanja, saj je organizirala tovarna vrsto šol in tečajev. Papirniško šolo obiskuje na primer 27 učencev, ki so pravkar absolvirali teoretično znanje za prvi razred in se sedaj uvajajo v praktično delo. S študijem teorije bodo nadaljevali jeseni.

Sredi februarja so na Sladkem vrhu začeli z izrednim šolanjem vseh tistih, ki nimajo potrebne kvalifikacije. Samoupravni organi tovarne so namreč menili, da v prihodnje v kolektivu ne bo več dela za nikogar, ki ne bi imel potrebne splošne ali strokovne izobrazbe.

Prav zato so v Sladkogorski tovarni kartona in papirja poskrbeli tudi za izobraževanje vseh tistih delavcev, ki nimajo dokončane osemletke. Poleg omenjenega so v tovarni na dnevnem redu številni seminarji in še posebni tečajji za zaposlene na oddelku papirne konfekcije.

Računajo, da bodo imeli že konec leta 1973 ob taksem sistemu šolanja na vseh delovnih mestih ljudi s potrebno kvalifikacijo. S tem bo realizirana ena izmed najpomembnejših nalog, ki si jih je zastavil njihov delavski svet. A. U.

Temeljna kulturna skupnost tudi v Velenju

Močnejše kot doslej razvijati lastno ustvarjalno dejavnost ● Ena od osnovnih nalog je zgraditev novega poslopja za knjižnico in galerijo

Občinam na Slovenskem, kjer so že ustanovili temeljne kulturne skupnosti, se je te dni pridružil tudi Velenje. Delegati kulturnih ustanov in društev ter delovnih kolektivov so na ustanovni skupščini podrobneje spregovorili o novem položaju kulturnih dejavnosti v Šaleški dolini, dotaknili pa so se tudi trenutnega stanja. Poudarili so, med drugim, da je raven

kulture v občini Velenje na povprečni slovenski ravni, marsikje pa tudi nad njo, pa čeprav so pogosto kritični in ocenjujejo, da še marsikaj manjka. Predvsem neprimerni pogoji za delo pa so bili največkrat ovira, da ni bilo mogoče bolj razviti vseh dejavnosti.

V Šaleški dolini so tri žarišča kulture – Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki. V Velenju,

hitro razvijajočem se mestu, je močno razgibana amaterska dejavnost, mesto ima Dom kulture, seveda pa je precej tudi nalog. Predvsem bo treba razviti knjižnico kot vzgojni in izobraževalni zavod, Velenju manjka galerija, novo vlogo v razvijanju kulturne tvornosti mora zavzeti muzejska zbirka, pa tudi nekatere dejavnosti ob glasbeni šoli. V Šoštanju, kjer ima kulturno življenje precejšnjo tradicijo, bo treba ohraniti sedanji nivo, še naprej razvijati dejavnost Napotnikove galerije in Kajuhove spominske sobe ter bolj razmahniti amatersko dejavnost. Ta naloga izstopa tudi v Šmartnem ob Paki.

Ob izboljšanjem gmotnem položaju je mogoče pričakovati hitrejši napredek in večji razmah kulturne dejavnosti v Šaleški dolini. Pri tem bo nedvomno pomembna osnovna usmeritev, ki je bila prisotna tudi na ustanovni skupščini, to je, da se bo treba bolj kot doslej odločati za razmah lastne ustvarjalne kulture, gostovanja pa naj imajo predvsem namen, da popestrijo kulturno življenje v Šaleški dolini.

V Velenju so izoblikovali tudi že osnovna izhodišča za pripravo programa dela temeljne kulturne skupnosti za letošnje leto. Ena od osnovnih nalog bo, mimo usmerjanja obstoječih in novo nastajajočih kulturnih dejavnosti, da bodo še v tem letu zgradili v Velenju novo poslopje za knjižnico, kupili kar največ novih knjig, v okviru poslopja za knjižnico pa zagotovili tudi prostore za galerijo. Omenimo naj še, da se v Šoštanju pripravljajo na gradnjo novega Doma kulture, v Šmartnem ob Paki in Topolščici pa bodo prosvetna domova obnovili. (vš)

O KULTURNI AKCIJI

Brez mere nihče ne more krojiti!

Uradni statistični podatki so za načrtovanje družbenega razvoja izrednega pomena. Pa vendar se zdi, da je zelo skromno in nesodobno zamejanje podatkov s področja kulture v naši državi in v naši republiki le še neki nujen privesc, ki pač sodi k celoti. Pravimo pa, da brez točne mere nihče ne more dobro krojiti!

Ali je na primer resničen podatek, da imamo v Sloveniji le tri kulturne domove? Uradna statistika tako trdi, ker zajema le tiste kulturne domove, ki so samostojne institucije: v Velenju, Zagorju ob Savi in Pionirski dom v Ljubljani. Na pamet pa vemo, da imamo v Sloveniji mnogo več kulturnih domov, katerih status je nekoliko drugačen. Uraden podatek torej ni uporaben.

Tisti, ki se ukvarjajo s problemi kulturnega razvoja v Sloveniji, vedo, da je vpogled v to, kaj se je na tem področju dogajalo v zadnjih 25 letih, zelo omejen. V zadnjih nekaj letih sicer to področje tudi v Sloveniji v ožjem ali širšem obsegu že marsikdo raziskuje in to prav-gotovo pomeni korak naprej. Toda zdaj je potrebno storiti še nadaljnji korak, ki nas bo kot skupnost osveščal o poteh in stranpoteh našega kulturnega razvoja. Dejstvo je namreč, da so metode posameznih raziskovalcev na tem področju in zamejanje ter obdelava statističnih podatkov tako raznoliki, da so posamezni raziskovalci istih problemov prihajali do povsem nasprotujočih si rezultatov. Zavod za planiranje SRS si zato z njimi ni mogel doslej kaj prida pomagati pri izdelavi srednjeročnega programa. Prav ta del razvojnega programa pa je v javnih razpravah doslej vzbujal veliko negotovost in govorice o zapostavljanju tega področja.

Na problem neurejenosti in nesodobnosti statističnega zamejanja podatkov s področja kulture in umetnosti je pred nedavnim resno in argumentirano opozoril urednik časopisa „Kulturni život“. Skupnost kulturnoprosvetnih organizacij Jugoslavije je zato dala pobudo, da ta problem raziščemo v republikah, da bi predloge in zahteve v zvezi s tem še letos predložili pristojnim skupščinskimi organom federacije.

V Sloveniji je pobudo za sklic posveta o tem problemu prevzela Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Pretekli teden se je zbralo približno 15 predstavnikov zainteresiranih zavodov, institutov, raziskovalnih centrov, upravnih, skupščinskih in samoupravnih organov s področja kulture in predstavniki družbenopolitičnih organizacij in RTV. Ugotovili so, da je na tem področju res treba energično napraviti red. Med drugim so ugotavljali, da zajemamo nekatere podatke vsakih tri ali pet let in ko so obdelani, so stari pet oziroma sedem let in niso več uporabni. Pri zajemanju podatkov je tudi mnogo nesmislov, enega sem opisala že v uvodu. Predvsem pa je veliko vrzeli. Tako na primer uradna statistika kot RTV evidentirata naročnine radijskih in televizijskih sprejemnikov, ne eden ne drugi pa ne zajema teh podatkov po socialnih grupacijah ali teritorialni razširjenosti. Zato nas leta 1971 presenetli podatki, da skoraj polovica delavcev 6000-članske delovne organizacije nima možnosti poslušati radia. Mi pa smo se ponašali s podatkom, da ima v poprečju radijski sprejemnik že vsako slovensko gospodinjstvo, nekatera celo po dva ali tri, spregledali pa smo tako veliko „gospodinjstvo“, kot je delovna organizacija z nekaj tisoč delavci.

Sklenili so, da je že letos treba izdelati in publicirati pregled, kdo, kaj in koliko pri nas raziskuje in kakšni so rezultati teh raziskav. Poleg tega so sklenili, naj vse institucije in organizacije, ki so zainteresirane za te podatke, posredujejo svoje zahteve Zavodu za statistiko. Pristojne republiške organe pa so sklenili pozvati, da materialno in kadrovske usposobijo službo, ki bi se za to področje morala razviti pri Zavodu za statistiko SRS. Predlagali so tudi, naj bi akcijo v zvezi s potrebnimi spremembami zakona o uradni statistiki prevzel Republiški sekretariat za prosveto in kulturo. Pri Republiški kulturni skupnosti pa naj bi se z metodami proučevanja in obdelave statističnih podatkov sistematično ukvarjala posebna delovna skupina strokovnjakov. S. G.

USMERITEV V IZVOZ!

V litijski lesni industriji bodo letos povečali obseg proizvodnje za 50 %

Na širšem zasavskem območju je kolektiv Lesne industrije pravzaprav edina delovna organizacija, kjer so se odločili, da bo letošnji obseg poslovanja za 50 odstotkov večji od lanskega. Za ta korak so se odločili po tem, ko so temeljito proučili svoje možnosti in ko so ugotovili, da bodo zaradi uvajanja nove proizvodnje v obratu plastičnih snovi in zaradi skoraj dokončane modernizacije v obratu stavbnega pohištva lahko izdelali za 45 milijonov din blaga.

Stabilizacijski ukrepi jih ne bodo kdove koliko prizadeli — tako vsaj računajo — pa čeprav se ne poznajo sprememb zunanjetrgovinskega in deviznega sistema. Odločili so se, da bodo bistveno povečali izvoz. Letos nameravajo prodati v tujino za 1 milijon 400 tisoč dolarjev blaga, kar je najmanj za 20 % več kot lani. Pomembno je, da odpade 60 % celotne vrednosti izvoza na področje s trdnimi valutami. Ta delovna organizacija

litijske občine se tako s svojim izvozom dejansko uvršča med največje izvoznike pri nas.

Lani so v tem podjetju ustanovili nov obrat za proizvodnjo tako imenovanega plexi stekla, letos pa so se odločili, da bodo proizvajali še svetlobne elemente iz plastičnih snovi. Že letos bo vrednost proizvodnje obeh izdelkov dosegla vrednost 15 milijonov dinarjev, čez eno leto pa naj bi se ta vrednost podvojila.

Svoj program modernizacije obratov in naprav so v Lesni industriji izpolnili že skoraj polovico. V to modernizacijo so vložili 3 milijone lastnih sredstev, za 1 milijon din pa so dobili kredita. Za dokončanje rekonstrukcije potrebujejo še kakih 6 milijonov din. Del denarja bodo prigrisodarili letos in prihodnje leto, za preostala sredstva, ki jih bodo potrebovali za strojno in drugo opremo, pa računajo, da bodo dobili kredit.

—m—

Več »rjavega sonca«

Eden od osnovnih ciljev velenjskih rudarjev je povečati odkopne učinke od sedanjih 15 na 30 ton rudarja na delavnik ● Da bi lahko začeli z investicijskimi deli takoj — spričo velikega povpraševanja po premogu — potrebuje velenjski rudnik lignita 20 milijonov din posojila

Proizvodnja lignita v velenjskem rudniku zadnja štiri leta nenehno narašča. Lani so velenjski rudarji nakopali 3.461.000 ton premoga, letos pa ga bodo — kot računajo — najmanj 3.600.000 ton. Proizvodnjo morajo povečevati tudi še naprej, saj so na podlagi ankete med potrošniki, ki so jo bili opravili lani, ugotovili, da bi tržišče čez dve, tri leta potrebovalo najmanj 4,5 milijona ton velenjskega lignita. Že zdaj pa je mogoče ugotavljati, da bodo dejanske potrebe še večje, saj si nakateri veliki potrošniki prizadevajo, da bi v Velenju kupili več premoga, kot pa so sprva računali. Med temi velja omeniti tudi ljubljansko Toplarno, ki je namesto predvidenih 350.000 ton kupila za letos 500.000 ton velenjskega lignita. Velike pa so tudi možnosti za izvoz, saj so velenjski že doslej sklenili pogodbe za prodajo 120.000 ton lignita, in to v Italijo in na Norveško, za nakup velenjskega lignita pa se zanimajo še v Franciji, Avstriji in v Zvezni republiki Nemčiji. Ob vsem tem pa ne gre pozabiti, da se bo že to jesen, tako rekoč na pragu rudniških jam, pojavil največji odjemalec velenjskega lignita — Termoelektrana Soštanj III.

V velenjskem Rudniku lignita so že nekaj časa vsa prizadevanja usmerjena v to, da bi čimprej zago-

tovili večjo proizvodnjo lignita, da bi lahko tako zadovoljili vsem potrebam. Eno od osnovnih »ozkih grl« v proizvodnji je bil izvoz premoga iz jam. Dnevno ni mogoče na površje spraviti več kot 12.500 ton lignita. Zato so se nedavno tega odločili, da bodo gradili novo izvažalno pot, in to v obliki poševnega izvažalnega nadkopa. Dolga bo 780 metrov, z deli pa bodo začeli že letos in jih končali avgusta 1972. S tem bo dokončno zagotovljeno izkoriščanje celotnih premogovnih ležišč jame Preloge, premoga pa bodo lahko spravili na površje toliko, kot ga bodo nakopali.

Istočasno s pripravami za izgradnjo nove izvažalne poti pa so sile

Velenčanov usmerjene tudi v zagotovitev nadaljnjega povečanja proizvodnje lignita. Ena od osnovnih nalog — točneje cilj — je povečanje odkopnih učinkov od zdajšnjih 15 na 30 ton na rudarja na delavnik. S povečanjem odkopnih učinkov se bodo močno povečali tudi jamski učinki.

Letos bodo začeli pridobivati premog v 3 novih odkopnih poljih v jami Skale. Začeli pa bodo s pripravami za izkoriščanje premogovnih zalog v južnem delu zahodnega polja jame Preloge, kjer bodo začeli kopati lignit prihodnje leto.

Velenjski rudarji se bodo torej letos spoprijeli z dokaj zahtevnimi nalogami, s katerimi zaradi velikega

povpraševanja in potreb po premogu ni mogoče več odlašati. Precej svetov za predvidena dela so si velenjski rudarji, ob tem, da tudi sofinancirajo gradnjo nove Termoelektrane Soštanj III, zbrali sami, rabijo pa okrog 20 milijonov dinarjev posojila. Posojilo pa je potrebno zato, lahko začnejo z deli takoj, saj bi sicer, da bi v Velenju prihodnja leta sami zbrali potreben denar, ne bilo racionalno. Omenjena investicijska dela bodo omogočila, da Rudnik lignita Velenje v letu 1972 povečal proizvodnjo na najmanj 4.200.000 ton, naslednja leta pa bodo lahko nakopali med 4,5 in milijoni ton lignita.

PO ODMRZNITVI OSEBNIH DOHODKOV V ZASAVSKIH PREMOGOVNIKI

Plačilo za uspešno delo

Zasavski rudarji so prejeli v januarju osebne dohodke v skladu z doseženimi proizvodnimi uspehi v prvem letošnjem mesecu. ● Izvršni svet je dogovoril s slovenskimi sindikati in gospodarsko zbornico za januar opravi stil rudarje začasne zamrznitve osebnih dohodkov ● V podjetju so dosegli tolikšen dohodek, da je možno izplačati osebne dohodke v skladu z doseženimi rezultati

Kolektiv Zasavskih premogovnikov je imel januarja boljše delovne pogoje, boljše razmere v jamah, zato mu je uspelo pridobiti skoraj 180.000 ton premoga, kar je glede na razmere v letu 1970 nedvomno rekordna proizvodnja. Te pa v nobenem primeru ne bi mogli doseči, če ne bi obratovali ob sicer dela prostih sobotah v vseh treh izmenah in ob nedeljah v dopoldanskih tretjinah. Bistveno pri tem je to, da so precej povečali produktivnost, po nepopolnih podatkih kar za okrog 8 % v primerjavi z lanskim letom. Za-

tega delj so rudarji bili upravičeni zaprositi izvršni svet za odmrznitev osebnih dohodkov, saj bi v nasprotnem primeru bili dejansko kaznovani za dobro in uspešno delo, med drugim tudi za delo ob sobotah in nedeljah.

Kljub temu pa je treba ugotoviti, da so bila osebna izplačila rudarjem za januar samo za 6 % višja, kot decembra lani, ker so tudi lani v tem mesecu pravzaprav prvič imeli rekordno proizvodnjo, v glavnem tudi na račun sobotnega in nedeljskega obratovanja. Samoupravni organ podjetja je namreč v skladu

s preudarnim gospodarjenjem del dohodka, doseženega v januarju letos, del na stran, čas, ko prodaja premoga ne bo tako ugodna, kot v teh zimskih mesecih.

Vodstvo Zasavskih premogovnikov je zaprosilo izvršni svet oziroma republiški sekretariat za delo, da jim tudi za februar dovolji izplačati osebne dohodke v skladu z doseženimi uspehi za ta mesec. Pripravljali pa se tudi na sklenitev samoupravne pogodbe o delu in osebni delitev dohodka in osebni dohodkov.

IZLAŠKA TOVARNA ELEKTROPORCELANA V POGOJIH STABILIZACIJE

NOV SISTEM ZAJEMANJA STROŠKOV

Letos bo kolektiv izlaške tovarne elektroporcelana izdelal za 41 milijonov din blaga, kar je za skoraj 22 odstotkov več kot lani ● Vrednost njihovega izvoza bo dosegla 10 milijonov dinarjev

Na Izlakah so se odločili, da bodo uvedli nov sistem zajema-

nja proizvodnih stroškov. Ker izdelujejo veliko vrst raznega blaga, so doslej obračunavali samo skupine proizvodov. Odslej bodo s pomočjo nove metode obračunavali vsak izdelek ločeno, s čimer bodo dosti bolj natančno ugotavljali rentabilnost poslovanja. Sodijo tudi, da bo mogoče s tem marsikaj prihraniti.

V tovarni elektroporcelana pravijo, da so pripravljene uresničevati politiko stabilizacije, menijo pa, da bi kazalo v prihodnjem obdobju odpraviti tudi nekatere anomalije, ki so

že dalj časa v našem ekonomskem sistemu. V prvi vrsti pa morali v politiki uveljavljati stabilizacije odpraviti medsebojno zadolženost. Kolektiv te izlaškega podjetja vse preveč pesti nelikvidnost. Prav zdaj jim kupci dolgujejo skoraj 9 milijonov din, njihove obveznosti pa ne presegajo 3 milijone din. Po temtatem seveda na Izlakah vedno kreditirajo odjemalce. Več reda bi po njihovih sodbah kazalo uvesti tudi pri preskrbi reprodukcijskim materialom. Izlaška tovarna potrebuje na leto 7 do 8 ton bakra in medijev. Proizvajalec teh surovin je podjetje v Sevoju. Toda, preden na Izlakah dobijo surovine, gredo skozi roke šestih ali sedmih posredovalcev, med katerimi seveda vsak pristavi svoj lonček. Tako v tovarni po potrebnem plačujejo več, kot bi lahko, če bi odpravili posredništvo.

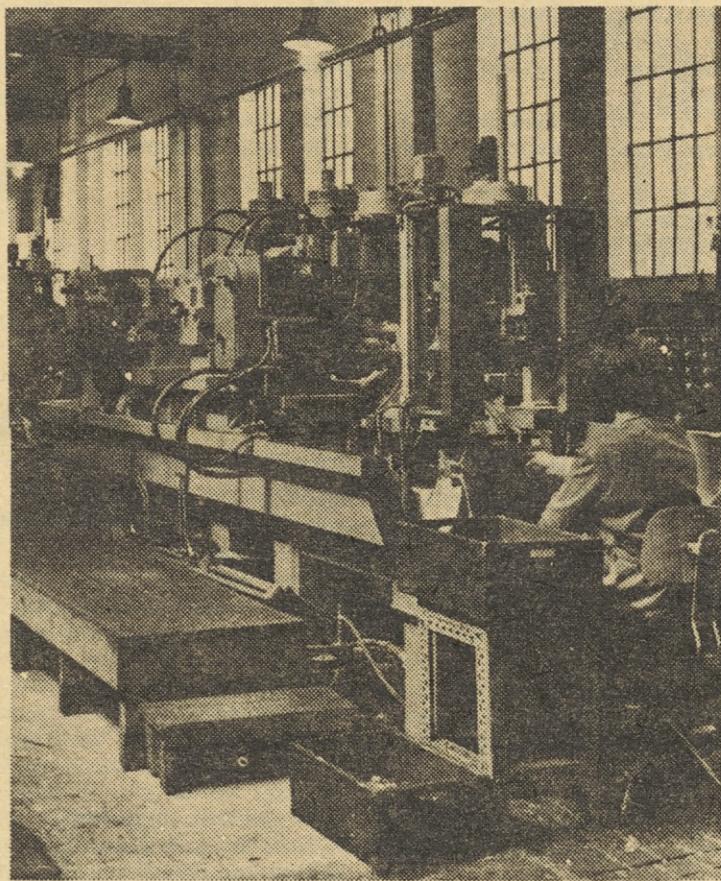
Kolektiv izlaške tovarne elektroporcelana bo tudi letos nadaljeval z modernizacijo in izpopolnjevanjem svoje strojne in druge opreme. To mu bo omogočilo doseganje večje produktivnosti, kar je seveda bistven element gospodarjenja v pogojih stabilizacije.

inles ribnica
PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

Na 10 cicero
MARIBOR

Clani kolektiva, predvsem neposredni proizvajalci, Tovarne avtomobilov in motorjev Maribor, so lani priglasi 48 tehničnih izboljšav. Komisija za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge je obravnavala 32 predlogov. Izmed njih jih je 12 označila za tehnične izboljšave, drugih 20 predlogov pa je predlagala za simbolično nagrado 20 dinarjev. Kakor so izračunale strokovne službe, so v dveh letih z dvanajstimi že uveljavljenimi tehničnimi izboljšavami prihranili v podjetju 80,313 dinarjev. Skupna vrednost izplačanih nagrad za uveljavljene tehnične izboljšave pa znaša 13,270 dinarjev. Prijavljeno število tehničnih izboljšav je bilo lani v Tovarni avtomobilov in motorjev sicer zadovoljivo, vendar je v proizvodnji še marsikaj takega, kar bi bilo mogoče izboljšati.

D. P.

V tovarni kovinskih izdelkov in livarni TITAN so se na občnem zboru osnovne organizacije sindikata temeljito pogovorili o problemih delovne organizacije, precej razprave pa so posvetili tudi bodočim nalogam sindikalne organizacije. O teh nalogah bo v prihodnji številki na kratko spregovoril predsednik IO sindikalne organizacije SREČKO PERČIČ. Na sliki del proizvodne hale v tovarni kovinskih izdelkov in livarni TITAN — Kamnik. — J. M.

V NOVOMEŠKI INDUSTRIJI MOTORNIH VOZIL PRIMANJKUJE DELAVCEV

VRATA SO ODPRTA

V tovarni IMV zadnje čase vse bolj primanjkuje delavcev. Tovarna se širi in kljub temu, da ima precej zaledja, se sedaj vsak dan čuti večje pomanjkanje delavcev. Potrebujejo pa ne samo nekvalificirane delavce, temveč tudi strokovno usposobljene. Zlasti jim primanjkuje srednje strokovno usposobljenega kadra, predvsem pa ne morejo dobiti ključavničarjev, varilcev in avtomehanicov. Pred letom so dobili več kot 100 nekvalificiranih delavcev iz Makedonije, po krajšem času pa so odšli nazaj, kajti delo le ni tako lahko, kot so si morda predstavljali takrat, ko so prišli. V IMV imajo težave tudi s tem, da mnogi delavci, zlasti pa strokovnjaki, odhajajo iz tovarne ali v tujino ali pa v večja mesta kot je prestolnica Dolenjske.

Kolektiv IMV si skuša iz tega položaja pomagati z načrtno kadrovsko politiko in stipendiranjem. Določene profile poklicev morajo v tovarni šolati

tudi sami, kajti šol za nekatere specifične poklice enostavno ni.

Pri tistih, ki jih na novo zaposlijo, skušajo v podjetju upo-

števat tudi njihove želje in interese. Zavedajo se namreč, da je zanimanje za delo tudi eden od pomembnih pogojev za uspešnost.

M. D.

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hitro, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2
BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

ŠPORTNO ŽIVLJENJE ČLANOV KOLEKTIVA
HRASTNIŠKE STEKLARNE

OB PODPORI SINDIKATA

V tem velikem zasavskem podjetju skrbi za telesnovzgojno in športno udejstvovanje zaposlenih ljudi poseben rekreacijski odbor v okviru tovarniškega vodstva osnovne organizacije sindikata. Bistvo vsega je skrb za množičnost. Hkrati pa so v Steklarni enkrat za vselej prenehali z dosedanjim prakso zgolj prirejanja tekmovalcev v okviru vsakoletnih steklarskih iger, ki so zahtevale velike stroške, število sodelujočih pa še zdaleč ni opravičilo teh izdatkov.

Zdaj v hrastniški Steklarni teče športno življenje skozi vse leto. Letošnjo zimo so namreč vnesli delavci v svoj program tudi smučanje, sankanje in druge oblike zimske rekreacije. Tovarniški sindikalni odbor je ustregel ljubiteljem zimske rekreacije, ko je dal denar za nakup 45 parov smuč, ki jih bodo poslej vsako zimo posojali članom kolektiva, ki sami ne zmorejo stroškov za nakup smuč. Bržkone pa bo sindikat vsako leto prispeval nekaj denarja za nakup novih smuč, tako da bodo sčasoma razpolagali v podjetju z veliko smučarske opreme, prav to pa bo prispevalo k razmahu zimske športne dejavnosti, kar je v pogojih proizvodnje in narave dela še prav posebnega pomena.

Tradicionalne športne pannonge seveda najbolj privlačijo

steklarje, mlajše in starejše. V podjetju deluje najmanj deset sekcij in skupin. Tudi med brodarji na Savi je veliko število steklarjev. Steklarski športniki so ohranili nekaj tekmovalcev, predvsem tradicionalna srečanja z delavci jeseniške Železarne, Ferralita iz Žalca, tovarne Save iz Kranja, ljubljanskega Litostraja. Gre za množična tekmovalnja, pravzaprav za sindikalne delavske športne igre.

Steklarske športne skupine in sekcije vsestransko sodelujejo z vsemi hrastniškimi telesnovzgojnimi in športnimi društvi, z mladinsko organizacijo in drugimi. Pravijo pa, da bi morala komisija za šport pri občinskem sindikalnem svetu čimprej pripraviti nekak koledar športnih in drugih tekmovalcev ter prirediteljev, da bi bilo delo kar najbolj usklajeno.

Po smučinah mamice korajžno v dolino ...

Kegljanje prodira v celjsko LIBELO

Kegljaška sekcija v celjski Libeli marljivo deluje že več let. Njen predsednik, Jože Topole, iz leta v leto vadi in privablja v to sekcijo, ki ima štiristezno kegljišče Ingrada v najemu vsak četrtek, vedno več mladih in starejših članov kolektiva.

Velik uspeh je dosegel te dni. Na kegljišču se je zbralo na treningu in prvenstvu sekcije več kot 50 tekmovalcev. Vsi so pokazali dobre rezultate. Najboljši uspeh je dosegel Mirko Kos, ki je na 100 lučajev dosegel 471 kegljev.

Da pa bi privabili še več članov iz 650-članskega kolektiva na kegljaške steze, je tovarniško glasilo „Glasnik Libele“ priredilo tradicionalno tekmovalstvo za pokal Libele.

V tem tekmovalstvu lahko nastopa vsak. Da „profesionalni“ kegljači, ki vadijo že več let, ne bi imeli prednosti, velja za to tekmovalstvo samo 50 lučajev. Najboljši tekmovalcev prvega tekmovalstva, ki se bo pričelo že prihodnji mesec, prejme prehodni pokal, vsak naslednji tekmovalcev prejme točke. Generalna razpredelnica pa bo pokazala, kdo je najboljši. Za tekmovalstvo se je prijavilo že več kot 40 tekmovalcev.

CELJE

Celjsko podjetje Libela ima že več let svojo smučarsko sekcijo. Tudi letos so člani sekcije organizirali več tekmovalcev. Za zaključek sezone in kot zadnje pripravo za občinsko sindikalno prvenstvo v smučanju so izvedli svoje klubske prvenstvo v veleslalomu.

Najboljša mesta so osvojili starejši smučarji. Prva trojica je prejela kolajne in darila, vrstni red pa je bil naslednji:
Ivan Novak 29,8, Mulej 31,8, Kuzmin 32,0, Kramer 33,0, Paher 34,4, Starevič 34,5, Rozman 35,4, Banič 39,2, Stemberger 41,5, Senegačnik 41,5, Perčič 43,2, Piliš 44,0, Sepec 48,5, Zlof 53,4, Fedre 55,4 itd.

VI. SPOMINSKI POHOD NA STOL

V spomin na spopad med Cankarjevo četo in Nemci 20. II. 1942, ki se je začel na Zabraški planini pod Stolum in nadaljeval pri Prešernovi koči na Malem Stolu, je občinski odbor ZZB NOV Jesenice letos priredil že šesti spominski pohod na Stol. Udeležilo se ga je več kot 500 planincev, nekdanjih borcev in drugih; od tega polovica izmed njih prvič. „Prvopristopnikom“ so dodelili spominske bronaste značke, srebrne in zlate značke pa tistim, ki so se pohoda udeležili že tri, oziroma petkrat. Čudovito vreme, dobro uhojena pot, turni smuk 50 smučarjev vrha Stola prek Belščice na Vajnez in od tam na Malem dol in Javorniški rovt, razen tega pa še spominska slovesnost na Malem Stolu, so vsem udeležencem, najmlajši je bil star 8 in najstarejši 67 let, ostali v zares lepem spominu.

Navkljub temu bodo morali organizatorji pohoda premisliti o tem, kako bi prihodnje pohode prirejali v še večje zadovoljstvo udeležencev, katerih število se bo ne dvomno še povečevalo. Ne samo zavoljo objektivnih vzrokov, ki so razumljivi slehernemu planincu, mnogi tokrat n. pr. niso bili zadovoljni s postrežbo v Prešernovi koči. Prav tako bi prisotni gorski reševalci morali zavržati vse pomanjkljivo opremljene planince. Sicer se je vse srečno končalo, toda — kaj če se ne bi? —mG

Vedno na zalogi bogata kolekcija damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. Na voljo so tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

Torej, v Modni hiši oblačila za ženo, moža, hčerko in sina!

PRODAJNI SERVIS

**modna
hiša**

LJUBLJANA —
MARIBOR — OSIJEK

MEDVODE

**Šola
v Preski
brez
telovadnice**

Osnovna šola „Franca Bukovca“ v Preski pri Medvodah nima telovadnice. Tako je 700 učencev prikrajskih za redni pouk telovadbe.

Učenci prvih štirih razredov imajo telovadbo dve uri tedensko v učilnicah, v primernem vremenu pa na šolskem dvorišču. Učenci od petega do osmega razreda imajo dve uri tedensko pouk telesne vzgoje v telovadnici TVD Partizan Medvode. Zaradi oddaljenosti telovadnice od šole izgubijo povprečno četrtino časa učnih ur, razen tega morajo kar dvakrat prečkati železniško progo.

Razumljivo je, da se število učencev s telesnimi okvarami zaradi sedenja ne prestopa večja. Zadnji čas je že, da bi pripravili načrte za novo telovadnico, ki naj bi jo gradili poleg šole. Ob pomoči skupščine občine Ljubljana-Šiška in delovnih organizacij v Medvodah graditev telovadnice ne bi smela predstavljati prevelikega finančnega bremena.

F. ROZMAN

CELJE

Za značko 141 smučarjev

Komisija za rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu je takoj po svečanem zaključku sindikalnih športnih iger za lansko leto nadaljevala s svojim pestrim programom.

Po neuspelem poskusu na Svetini zaradi pomanjkanja snega je organizirala tekmovalstvo v veleslalomu, ki je bilo pretekli teden na Golteh. To tekmovalstvo so manjši kolektivi izkoristili tudi za svoja interna prvenstva.

V sončnem vremenu se je na dveh vzporednih progah pojavilo na startu 141 tekmovalcev. Najboljši pri članih so bili: 1. Vrečer (Metka) 25,0, 2. Rom (Ingrad) 25,1, 3. Štor (Cetis) 25,8 itd. Pri starejših članih: 1. Kopitar (občina) 25,1, 2. Kršmanc (Etol) 26,0, 3. Orač (Klima) 26,8 itd. Pri članicah: 1. Zgoznik (Prosveta) 27,6, 2. Slamnik (Lekarna) 29,4, 3. Jagrič (Ingrad) 30,0 itd.

Nastopili so tekmovalci in tekmovalke iz 20 sindikalnih organizacij. Večje sindikalne organizacije Emo, Libela, Železarna, Cetis pa so izvedle taka tekmovalstva samostojno in se jih je udeležilo blizu 200 tekmovalcev.

T. GORŠIČ

PO PLENARNEM SESTANKU DRM LJUBLJANA

Letos prvič tudi interna tekmovalstva

Pred dnevi je bil v Ljubljani plenarni sestanek ljubljanskega društva za raziskovanje morja in podvodne športe. Društvo šteje blizu 700 ljubiteljev morja, od tega več kot 600 podvodnih lovcev, s čimer se uvršča med najmočnejša športna društva pri nas.

Sestanek, ki je bil v prostorih Filozofske fakultete v Ljubljani, so lovci in potapljači namenili predvsem obravnavi opravljenega dela in načrtom za letošnje sezono.

O aktivnosti podvodnih lovcev, ki predstavljajo jedro društva, je poročal Jože Turk, najuspešnejši tekmovalcev ljubljanskega kluba in obenem eden izmed najboljših podvodnih lovcev v Jugoslaviji. Poudaril je, da so večina lovcev člani društva le zaradi izkaznice, ki predstavlja varščino za podvodno puško. Zato se večji del članov kluba med seboj tudi ne pozna.

To je škoda, če pomislimo, kaj vse bi lahko društvo storilo ob sodelovanju svojih članov in da bi bilo lahko pri svojih akcijah razmeroma precej bolj uspešno. Če pa gledamo z drugega zornega kota in pomisli-

mo, da ljudje kupujejo izkaznice za podvodni ribolov in druge podvodne aktivnosti izključno le zaradi svoje osebne rekreacije v poletnih dneh, potem po svoje tudi ne smemo preveč obžalovati, da so člani kluba v glavnem individualisti.

Res pa je, kot smo že zapisali, da bi lahko društvo kot društvo beležilo navzven še vidnejše uspehe, če bi delalo z roko v roki nekaj sto ljudi in ne samo nekaj deset.

No, ne glede na omenjene kritične pripombe, so se prav podvodni lovci več kot dobro izkazali v minulih sezonah. Na pomembnih tekmovalstvih v domači in mednarodni konkurenci so osvojili dragocene lovričke in v večini primerov pustili za seboj svoje kolege podvodne lovce iz obmorskih krajev, ki imajo neprimerno boljše pogoje za trening kot pa jih imajo ljubljanci. Največkrat so osvojili drugo mesto, potem četrto, peto in v najslabšem primeru sedmo mesto.

Posebno izvrstno se je izkazal tekmovalcev Jože Turk, ki je med drugim kar štirikrat zasedel drugo mesto. S tem se je uvrstil med peščico najuspešnejših tekmovalcev v domovini.

Tudi potapljači v minulih sezonah niso počivali. Kljub nezavidljivim materialnim pogojem so organizirali devet raziskovalnih in pet delovnih akcij, šestnajst društvenih izletov, potapljaška tečaja za prvo in drugo kategorijo, kot strokovnjaki so sodelovali člani kluba pri pouku potapljanja študentov Visoke šole za telesno kulturo itd., itd.

Se posebej pa so omenbe vredni uspehi sekcije ljubiteljev podvodne

fotografije. Doma in na tujem so vzbudili s svojimi deli precejšnjo pozornost. Žal pa podobno kot za podvodne lovce velja tudi za fotografije, da grede njihova prizadevanja v veliki meri na račun njihovega življenjskega standarda, saj društvo nima dovolj sredstev niti za izdatke.

Kljub nezavidljivim materialnim pogojem pa bo letošnje leto za ljubitelje podvodnih športov še bolj pestro, kot pa je bila minula sezona. Naj omenimo le najpomembnejše naloge, ki čakajo člana društva v letošnji sezoni: organizacija potapljaškega tabora v obliki odprte potapljaške šole v Telaščici na Kornatih, organizacija tečajev za potapljanje, podvodno fotografiranje in podvodni ribolov, organizacija skupnih izletov na morje in seveda vrsta raziskovalnih in delovnih akcij.

Kot razveseljivo novost naj omenimo tudi to, da bo društvo v letošnji sezoni prvič organiziralo eno ali več internih tekmovalcev v podvodnem ribolovu. Očitki, da se tekmovalci udeležujejo vedno le eni in isti ljudje, so namreč v precejšnji meri upravičeni. Zato tudi interna tekmovalstva, na katerih naj bi si pridobili mladi ljudje dragocene izkušnje in ne navsezadnje tudi zato, da bo društvo sčasoma prišlo do lestvice svojih najsposobnejših podvodnih lovcev.

Skratka, ljubljanskim ljubiteljem potapljanja, podvodnega lova, fotografije, arheologije, biologije morja in drugim podvodnim športnikom, letos v nobenem primeru ne bo dolgčas. Samo v okviru društva bo možnosti za najrazličnejše dejavnosti še in še.

PRVENSTVO ŽELEZARJEV V SANKANJU

Letošnje prvenstvo Železarne Jesenice v sankanju, ki je bilo minulo nedeljo, je pozdravilo lepo, toda mrzlo jutro. Tekmovalna proga na cesti Plavški rovt — Žerjavce, ki so jo za to prvenstvo pripravili člani sankarskega kluba Jesenice pod vodstvom Dokla, je bila trda in dobro pripravljena.

Športni referenti petnajstih obratov železarne so za letošnje prvenstvo prijavi 234 tekmo-

valcev, od tega 20 žensk, 73 moških nad 40 let in 141 moških od 40 let starosti. Vsekakor rekordno število, ki pa se je zaradi lepega vremena in pustnih prireditev zmanjšalo na 118 tekmovalcev.

Tekmovalstvo se je odvijalo po tekmovalnem pravilniku Sankarske zveze Slovenije. Na startu sta se pojavila tudi lanskoletna zmagovalca Janez Smolej in Drago Dokl.

REZULTATI:

Posamezno ženske: 1. Mara Jasenc — 1.25,5, 2. Angela Klinar — 1.22,7 (obe HVŽ), 3. Stana Klemenc — 1.23,0 itd.

Moški nad 40 let: 1. Janez Meglič — 1.10,5 (martinarna), 2. Vinko Razingar — 1.17,8 (str. del.), 3. Janez Smolej — 1.19,3 itd.

Moški do 40 let: 1. Peter Danilovič — 1.07,2 (HVŽ), 2. Dra-

go Dokl — 1.11,0, 3. Jože Jalen — 1.11,2 itd.

Ekipno — ženske: 1. HVŽ (Jasenc, A. Klinar, Šepić), 2. Upr. službe; Moški ekipno nad 40 let: 1. Livarna I (Smolej, Hutar, Bukvič), 2. Martinarna I, 3. Strojne delavnice itd. Moški ekipno do 40 let: 1. Martinarna (Dokl, Jalen, Šoklič, E. Klinar, Sever), 2. HVŽ, 3. Strojno vzdrževanje I itd. J. J.

TOPLO MORJE POD STREHO

Pokriti zimski bazeni v Žusterni, Simonovem zalivu in Palacu so omogočili sezono skozi vse leto ● Število turistov se je letos v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo za več kot desetkrat ● Prometne zveze so najresnejša ovira za večji razmah turizma na tem koncu Slovenije

Turizem cvete na slovenski obali tudi pozimi. Trije novi pokriti bazeni – dva normalnih olimpijskih razsežnosti 25 x 12,5 metrov, v hotelih Žusterna v Kopru in Palace v Portorožu ter manjši bazen v Simonovem zalivu v Izoli – so v turističnem razvoju slovenske obale v tem letnem času naredili pravo revolucijo. Vsi trije zimski bazeni s toplo morsko vodo med 29 in 32 stopinjami Celzija pa niso edini objekti, ki v tem času nudijo zabavo številnim turistom. Ob novih hotelih so zrastle tudi številna štiri ali šeststopenjska kegljišča, zabavišni prostori z igralnimi avtomati, nočna zabavišča, lepo urejena športna igrišča, ki ustrezajo tudi najbolj zahtevnim profesionalnim športnikom.

Turistični delavci na slovenski obali so točno vedeli, kaj hočejo, ko so se pred dvema letoma odločili za naložbe v nove pokrite zimске bazene. Marsikdo je tedaj skomignil z rameni, češ, kaj nam je treba toliko bazenov na obali, saj imajo morja poleti dovolj. Vsak, ki je tako mislil, se je uštel. Vsi trije pokriti bazeni, ki so bili odprti lani pozno jeseni, so pri „potrošnikih“ zelo vžgali.

POCENI LETOVANJE

Hkrati z novimi prečudoviti turistično-športnimi objekti so koprski, izolski in portoroški gostinci našli skupni jezik in s privlačnimi cenami – tudi še po devalvaciji dinarja – pritegnili na letovanje ali na vikend marsikoga, ki bi se sicer težko odločil za dopust v teh krajih.

Ce gremo kar po vrsti: v Žusterni za 47,20 do 62,50 dinarjev na dan – odvisno je, ali vzamete enoposteljno ali dvoposteljno sobo – jeste, spite, se kopate, razen tega pa je v penzionu vračunana ali savna ali masaža. V portoroškem Palacu je cena za omenjene usluge 50 dinarjev, če tam prebijete tri

Žusterna

V koprskem hotelu Žusterna imajo pozimi v ogrevanih sobah 265 postelj. Odkar so odprli pokrit bazen, imajo vse postelje zasedene, o čemer pričajo podatki. V pretekli zimski sezoni so imeli od novembra do februarja 10.606 nočitev, v letošnji, ko so odprli zimski bazen, pa so nočitve porasle na 17.448. To pomeni da imajo hotel ves čas več kot 60% zaseden.

POZIMI BOMO HODILI NA DOPUST

„Kdo so pravzaprav ljudje, ki si v zimskem času iščejo počitka na morju?“ smo povprašali direktorja Palaca.

„Zelo je razveseljivo, da imamo 70 in tudi več odstotkov domačih gostov iz Ljubljane, Kranja, Celja, Maribora in drugih slovenskih krajev. Tujcev je za zdaj bolj malo, vendar že kaže, da bodo tudi Nemci, Švircarji in Švedi hodili k nam na morje tudi pozimi.“

Še eno zanimivost nam je ob tej priložnosti povedala Ivanka Gustinčič, šef recepcije v Žusterni.

„Med obiskovalci v našem bazenu in tudi v ostalih dveh bazenih so tudi delavci iz kopr-

skih, izolskih in piranskih delovnih kolektivov. Njim nudimo celo 50% popusta pri uslugah. Zato imamo vedno polno.“

pozimi delali ne vem kakšne dobičke. Glavno je, da ne poslujemo z izgubo. Kajti pri tem imamo še eno računico, in sicer

čani letni sezoni precej odpustiti in naslednje leto spet težko pridobiti.“

PROMETNE ZVEZE – NEZADOSTNO!

Portorož – slovenski Las Vegas – je še danes eno samo gradbišče. Prav zdaj gradijo ob obali štiripasovnico. Tudi ta bo do glavne sezone naredil.

„Takšno štiripasovnico bi pravzaprav potrebovali od Škofij do hrvaške meje, kjer imajo ceste že urejene, če hočemo, da bodo turisti hodili v naše kraje,“ je dejal Elvio Korelič in s tem hotel opozoriti, da so prometne zveze s slovensko obalo že zdaj pozimi, kaj šele poleti, obupne. „Še dobro, da imamo blizu puljsko letališče, preko katerega prihaja k nam veliko

PALACE

Najbolj so s turističnim prometom v tem času zadovoljni v portoroškem hotelu Palace. Direktor nam je zaupal, da so imeli lani za Dan republike povprečno 700 gostov, sicer pa imajo skozi vso sezono povprečno na dan od 500 do 700 v glavnem domačih gostov. Lani so imeli v tem času poprečno od 50 do 60 gostov na dan.

Elvio Korelič iz Palaca pa je tovarišico Gustinčičevo dopolnil: „Ne gre nam za to, da bi si

to, da lahko kvalificiran gostinski kader obdržimo za stalno, prej pa smo ga morali po kon-

LIVEK NA PRIMORSKEM naj bi bil minulo soboto in nedeljo zbirališče smučarjev z obalnega območja. Žal, pa je tod snega pre malo in je morala komisija za šport in rekreacijo pri Obalnem sindikalnem svetu Koper organizirati dvodnevno smučanje na Sviščakih pod Snežnikom. Skoraj sto delavcev z obalnega območja je minulo soboto in nedeljo preživel svoj prosti čas na snegu in soncu. – A. AGNIC

PREDSTAVLJAMO VAM OSREDNJE ZIMSKO-ŠPORTNO SREDIŠČE KOROŠKE

V MEŽICI JE PRIJETNO IN POCENI

Od Ljubljane do Mežice je 144 kilometrov, od Celja in Maribora pa 82 kilometrov ● Avtobusne zveze so odlične ● Sneg na najvišjih vrhovih nad Mežico obleži dlje kot v Kranjski gori

Tokrat bi radi поблиže predstavili osrednje zimsko-športno središče Slovenske Koroške – Mežico. V kraju, kjer je okrog 3.500 prebivalcev, in katerega nadmorska višina je 500 metrov, je veliko urejenih smučišč, ki segajo – za zdaj – do nadmorske višine 1.300 metrov. Smučišča v Mežici sodijo med najboljše dolinska smučišča pri nas, saj ima Mežica, na primer, boljše snežne razmere, kot jih ima Kranjska gora.

Na smučiščih v Mežici pridejo na svoj račun najbolj zahtevni alpski smučarji, prav

tako pa tudi tisti, ki se smučajo za oddih in razvedrilo. Seveda pa niso pozabili niti na naj-

mlajše. Na voljo so, kot se temu reče, številne tekmovalne in turistične proge. Poskrbljeno pa je tudi za ljubitelje sankanja.

Sedežniki Štalekar, ki pre-

pelje v uri 450 smučarjev, so v tej sezoni dodali še vlečnico, ki je dolga nekaj nad 400 metrov, v eni uri pa prepelje 720 smučarjev. V načrtu pa je, da do prihodnje sezone – to bodi zapisano mimogrede – postavijo novo sedežnico in uredijo nove proge, dolge več kot 5 kilometrov.

In zdaj nekaj podatkov o cenah in možnostih bivanja: hotel Peca v Mežici ima 27 ležišč, pri zasebnikih pa je zdaj 200 ležišč. „Paket“, ki ga nudijo v Mežici, velja skupaj z neomejenim števi-

lom voženj na sedežnici in vlečnici ter z uporabo drsališča, v hotelu s kopalnico 54 din na dan, brez kopalnice 52 din, s prenočevanjem pri zasebnikih pa 49 dinarjev. Sicer pa velja v Mežici dnevna karta za uporabo žičnic ob delavnikih 8 dinarjev, ob nedeljah pa 15 dinarjev. Se pravi, da je smučanje v tem zimsko-športnem središču, ki ga pa Slovenci ne poznamo dovolj, izredno poceni. Pa še prijetno je v Mežici! Zapišimo še, da imajo v Mežici urejeno izposojevalnico smuči in sani, na voljo pa so tudi trije smučarski učitelji.

Goste vozijo iz Mežice na koprsko in v zimski bazen na Ravno zanje pa pripravijo – če je zanje manje – tudi izlete.

Mercator

KAVA

M 450 PRODAJALNA